

Sammanträde med Miljöskyddsnämndens arbetsutskott

Tid: 2019-03-12, kl. 13:30

Plats: Gesällen, Sveagatan 12, Alingsås

Staffan Albinsson (C),
Ordförande

Peter Porss,
Sekreterare

Ärendelista

1. Information

- Information från sekreterare
- Information från förvaltningschef
- Information från övriga
- Energi- och klimatrådgivare
- Luft
- Värmepump
- Ekonomi

2. Ansökan om dispens/tillstånd inom skyddat område (MR 2019-0236),
2019.011 MN

3. Avvikelse mot strandskyddbestämmelser i miljöbalken (MR 2018-
2778), 2019.012 MN

4. Delegerade beslut 2019, 2019.004 MN

Ansökan om
dispens/tillstånd inom
skyddat område (MR 2019-
0236)

2

2019.011 MN

Datum: 2019-03-06
Handläggare: Jenny Leonardsson
Direktnr: 0322-61 60 61
Diariernr: 2019.011 MN

Miljöskyddsnämnden

Ansökan om dispens från reservatsbestämmelserna för Nohaga berg (MR 2019-0236)

Ärendebeskrivning

Vattenfall Eldistribution AB (fortsättningsvis Vattenfall) ansöker om dispens från föreskrifterna för det kommunala naturreservatet Nohaga berg. Vattenfall vill gräva ner en 132 kV-ledning genom Klämma och samtidigt rasera den luftledning som går genom naturreservatet över den västra delen av Nohaga berg.

I denna dispensansökan är det enbart sträckningen genom naturreservatet som beaktas. Linjedragningen i övrigt har prövats av Energimarknadsinspektionen som linje/nätkoncession.

Beredning

Vattenfall ansöker om en förnyad dispens från föreskrifterna för det kommunala naturreservatet Nohaga berg. Vattenfall har för avsikt att uppföra en 132 kV-ledning mellan Rödene vindkraftspark och befintlig transformatorstation vid Alfhemsvägen i Alingsås, OT51. Syftet med kraftledningen är att kunna ansluta den vindkraftsanläggning som planeras på Rödene. Vattenfall har enligt Ellagen 3 kap 6-8 § skyldighet att ansluta elektriska anläggningar.

Alternativet att gräva ner elledningen igenom Klämman har i tidigare Miljökonsekvensbeskrivning ansetts vara det alternativ som har minst påverkan på naturreservatet.

Miljöskyddskontorets synpunkter

Syftet med ledningsdragningen är att koppla samman den vindkraftspark som planeras på Rödene med den befintliga transformatorstation. Detta får anses vara en åtgärd av allmänt samhällsintresse.

Att ledningen grävs ner i den befintliga gång- och cykelbanan igenom Klämman kan inte anses motverka syftet med naturreservatet Nohaga berg. Denna lokalisering är den som innebär minst intrång i naturreservatet och naturmiljön i övrigt.

Rasering av den befintliga luftledningen över den västra delen av Nohaga Berg bör ske såsom Vattenfall beskrivit i den kompletterande informationen och utföras på ett sådant sätt så att eventuella skador på mark och vegetation, eller annan påverkan inom naturreservatet minimeras. Skulle skador uppstå ska dessa återställas eller kompenseras.

Ekonomisk bedömning

Administrativ kostnad.

Förslag till beslut

Miljöskyddsnämnden ger med stöd av 7 kapitlet 7 § Miljöbalken Vattenfall Eldistribution AB dispens att anlägga markförlagda elledningar och att riva befintlig luftledning. Arbetena ska ske enligt ansökan samt nedanstående villkor.

Som villkor för dispensen gäller att:

- Arbetena ska ske under perioden november-mars.
- Klämmavägen ska återställas efter förläggningsarbetena.
- Det ska vara möjligt att under anläggningstiden passera på den stig som korsar Klämmavägen i norra delen av reservatet.
- Större träd utmed Klämmavägen får inte avverkas och ska skyddas mot skador. Den skyddsvärda bok som växer vid Klämmavägen ska särskilt skyddas mot negativ påverkan på träd eller rotsystem, dvs. grävarbete får inte ske inom en radie på stammens diameter gånger 15.
- Rivningen av luftledningen ska ske enligt Vattenfalls beskrivning, så att markskador eller skador på träd undviks.
- Bergdubb och stagförankringar för luftledningen ska kapas i marknivå för att undvika att utgöra risk för skador på vilt.
- Eventuella skador som uppstår ska rapporteras till Miljöskyddskontoret och därefter återställas eller kompenseras.

Skäl för beslut är att denna lokalisering innebär minst intrång i reservatet och naturmiljön i övrigt enligt de alternativ som studerats inom ramen för miljökonsekvens-utredningen 2014. Verksamheten sker under en begränsad tid. Med de försiktighetsåtgärder som föreslås i ansökan tillsammans med villkoren motverkas inte syftet med naturreservatet.

Beslutsunderlag: Tjänsteanteckningar
Ansökan
Kompletterande information

Beslutet ska skickas till

Pöyry Sweden AB, Samhällsbyggnadsnämnden, Kultur och utbildningsnämnden

Anna Ebbesson
Chef Livsmedel & Hälsa

Jenny Leonardsson
Ekolog

Datum: 2019-03-04
Diarie nr: 2019-0236
Beteckning: Dia 825
Handläggare: Jenny Leonardsson
Direktnr: 0322-61 60 61
Epost: jenny.leonardsson@alingsas.se

Ansökan om dispens från reservatsbestämmelserna för Nohaga berg

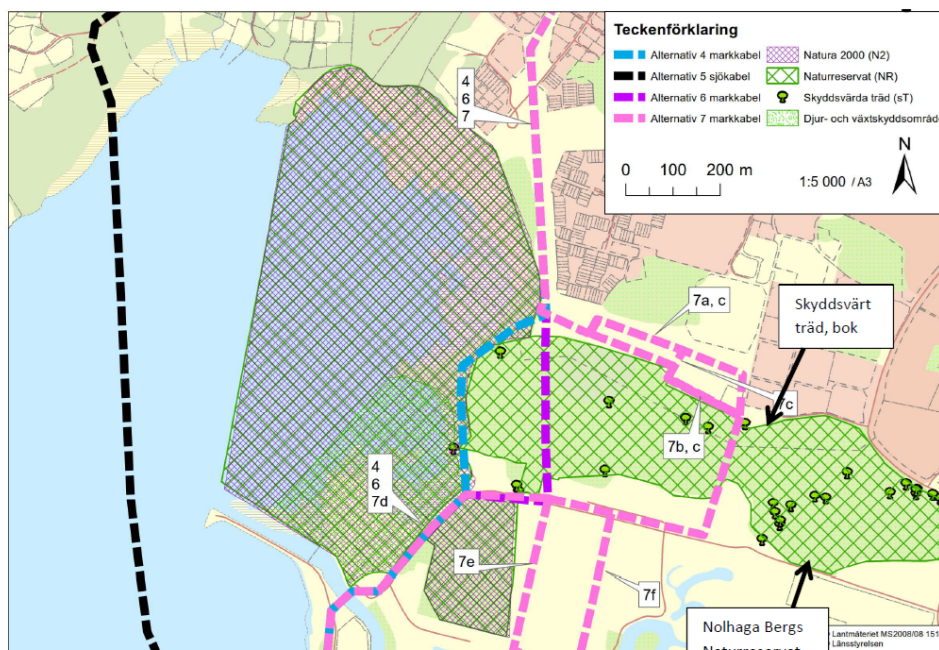
Vattenfall Eldistribution AB (fortsättningsvis Vattenfall) ansöker om en förnyad dispens från föreskrifterna för det kommunala naturreservatet Nohaga berg. Vattenfall har för avsikt att uppföra en 132 kV-ledning mellan Rödene vindkraftspark och befintlig transformatorstation vid Alfhemsvägen i Alingsås, OT51. Syftet med kraftledningen är att kunna ansluta den vindkraftsanläggning som planeras på Rödene. Vattenfall har enligt Ellagen 3 kap 6-8 § skyldighet att ansluta elektriska anläggningar.

Ärendet har av Samhällsbyggnadsnämnden (2016-05-16 SBN § 71) beviljats dispens från naturreservatsföreskrifterna för det kommunala naturreservatet Nohaga Berg. Dispensen har upphört att gälla eftersom åtgärderna inte har påbörjats inom två år från den dagen då beslutet vunnit laga kraft (MB 7 kap 7§).

Ansökan

Ansökan om förnyad dispens inkom till Miljöskyddskontoret den 28 januari 2019. Ansökan gäller ledningsdragningsplan av en 132 kV-ledning genom schaktning av ledningsgrav genom Klämman, vilket är det alternativ som både Länsstyrelsen och Alingsås kommun förordade i yttrande över miljökonsekvensbeskrivningen som togs fram inför ansökan om linje/nätkoncession. I samrådsunderlaget studerades flera alternativa dragningar genom Alingsås tätort (Figur 1). Alternativet genom Klämman och vidare med alternativ 7f ansågs medföra minst intrång i naturreservatet. Alternativen 7a-c ansågs likvärdiga.

I samband med att sträckningen i Alingsås tätort förläggs som markkabel, finns det möjlighet att kabelföra den befintliga 40 kV-luftledningen som går igenom naturreservatet, över berget väster om Klämman. Den befintliga luftledningen genom naturreservatet kommer då att raderas.

Figur 1. Översikt alternativa ledningssträckningar för planerad 132 kV-ledning genom Nolhaga bergs naturreservat. Källa: Vattenfalls ansökan om dispens 2015.

Under förläggningsarbetet kommer Klämmavägen att vara avstängd i ca 2-3 månader.

De skyddsåtgärder som Vattenfall föreslår är:

- Att tidpunkten i möjligaste mån anpassas så att de inte genomförs sommartid eller under Lights i Alingsås.
- Planering så att ingen kabelskarv läggs inom reservatet (minskar risk för grävning under driftsskedet)
- Vid den skyddsvärda boken iakttas stor försiktighet vid arbete inom kronans utbredning.

Dispensprövning

En prövning av dispens eller tillstånd i ett naturreservat har tre viktiga utgångspunkter: reservatets syfte, föreskrifterna och särskilda skäl. Det är endast dessa som kan ingå i prövningen. En dispens kan förenas med villkor om skydds- och försiktighetsåtgärder. Vid större intrång i ett reservat ingår även krav på kompensationsåtgärder. Vid en dispensprövning ska 2 kap. miljöbalken tillämpas. De hänsynskrav som är tillämpliga i det här fallet är kraven på skyddsåtgärder, försiktighetsmått samt val av plats.

Syftet med naturreservatet Nolhaga berg

Området har höga naturvärden och rekreationskvaliteter knutet till lövskog, i synnerhet bokskog. Reservatets ändamål är att bevara och utveckla dessa värden och kvaliteter.

Föreskrifter

Följande föreskrifter i naturreservatet (Beslut KF 2010-06-16 § 111) berörs i det aktuella fallet:

- A3 förbud mot att lägga mark eller luftledning
- A7 förbud mot att avverka träd
- A8/C6 förbud mot att framföra motordrivna fordon
- C1 förbud mot att skada levande eller döda, stående eller omkullfallna träd och buskar

Skyddsåtgärder och försiktighetsmått

De åtgärder som Vattenfall föreslår behöver kompletteras med ytterligare föreskrifter för att inte motverka syftet med reservatet. Det är viktigt att större träd, utöver den särskilt skyddsvärda boken, inte avverkas eller skadas.

Klämmavägen används under hela året men mest under perioden april-september. Det gäller såväl för besök i naturreservatet som för allmän passage. Vattenfall bör stämna av tiderna i detalj med Alingsås kommun (t ex Samhällbyggnadskontorets gatuenhet och park- och naturenhet).

Särskilda skäl

I ansökan anger Vattenfall följande skäl för dispens:

- Sträckan genom Klämma är redan påverkad av befintlig infrastruktur såsom den gångväg som finns där och VA- samt elledning.
- Ingen naturmiljö berörs.

De alternativa sträckor som undersökts för passagen förbi naturreservatet bedöms kunna komma att ha en större påverkan på naturmiljön.

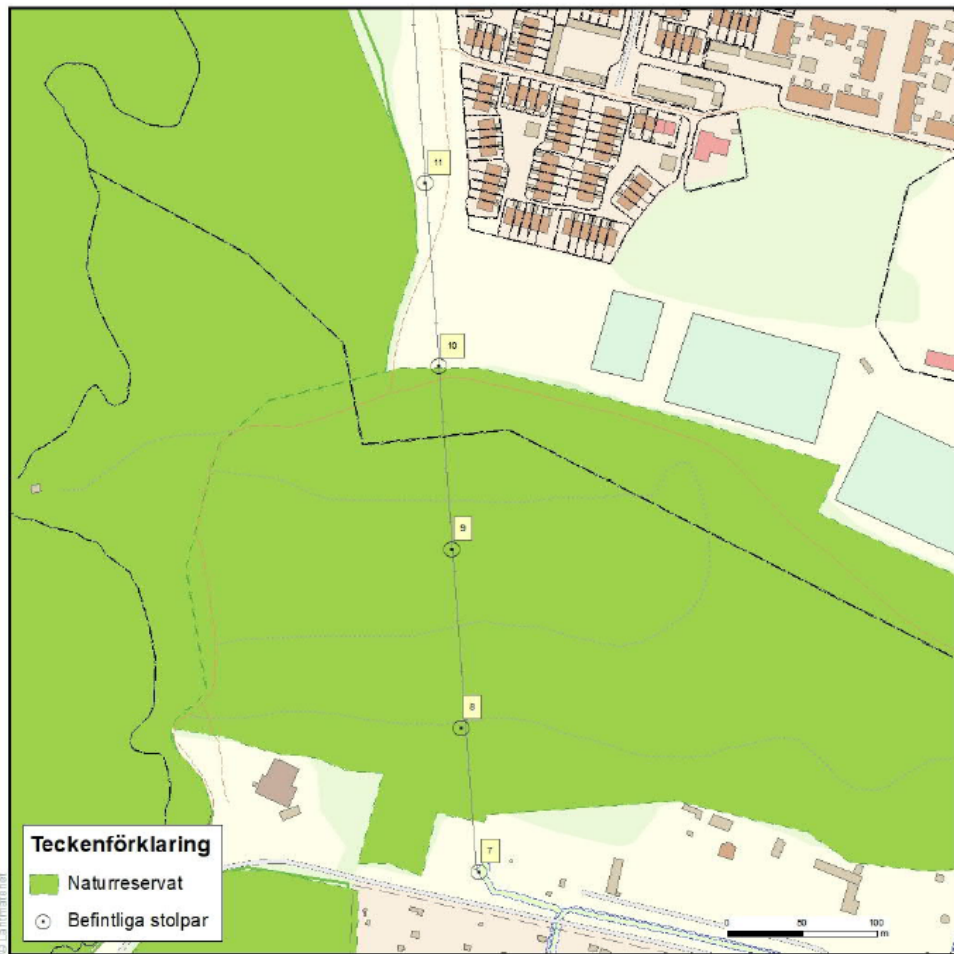
Komplettering

En kompletterande information angående rasering av luftledning inom Nolhaga naturreservat inkom till Miljöskyddskontoret 2019-02-27. Den befintliga luftledningen sträcker sig över västra delen av Nolhaga berg, där ledningsgatan går igenom lövskog. Kraftledningen har tre stolpplatser inom naturreservatet (Figur 2). Vattenfall har i den kompletterande informationen beskrivit hur det är tänkt att gå till väga, bland annat beskrivs hur stolparna tas ner och transporteras ut ur naturreservatet, samt hur faslinorna vinschas ut.

För att minimera körskador och annan påverkan inom naturreservatet kommer Vattenfall att utföra åtgärderna då bärigheten är god (dvs när marken är torr eller tjälad).

Övrigt

Ansökan innehåller flera åtgärder som inte faller inom ramen för naturreservatet. Bland annat föreslår Vattenfall att schaktmassor läggs upp mellan reservatet och lekplatsen i Nolhaga park. Detta ligger utanför ramen för dispensprövningen och inget ställningstagande över dess lämplighet kommer att göras i detta ärende. Den kan vara bygglovspliktig och behöver också stämmas av med kommunen park- och naturenhet. Om förorenade schaktmassor förväntas eller påträffas ska miljöskyddskontoret kontaktas. Upplag eller återanvändning av förorenade schaktmassor kan kräva en anmälan till miljöskyddsnämnden. I ansökan tas även upp att träd eventuellt behöver flyttas tillfälligt. Alléer är generellt biotopskyddade och Vattenfall bör ta upp frågan med Länsstyrelsen som är prövnings- och tillsynsmyndighet.

Figur 2. Stolpplatser inom Nolhaga bergs naturreservat. Siffrorna invid stolparna anger stolpnummer. Källa: Vattenfalls Kompletterande information angående rasering av luftledning inom Nolhaga naturreservat.

För Miljöskyddskontoret

Jenny Leonardsson
Ekolog

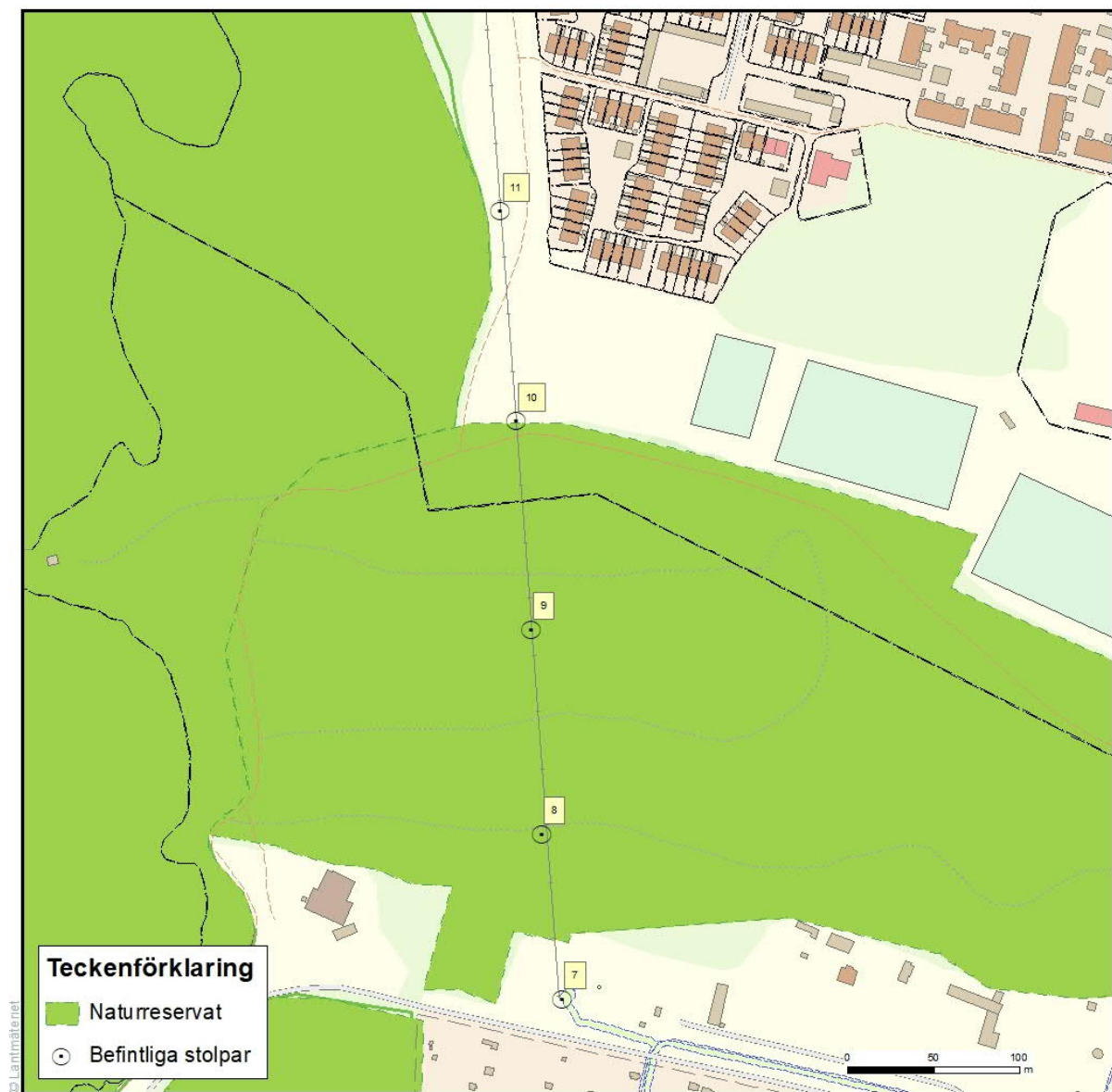

Kompletterande information angående rasering av luftledning inom Nolhaga naturreservat

Allmän information

Den befintliga luftledningen som ska raseras sträcker sig över den västra delen av Nolhaga berg. Ledningsgatan går igenom en lövskogsbevuxen del av berget. Då ledningen sträcker sig nära eller över trädtoppshöjd är den röjda ledningsgatan relativt smal.

Kraftledningen har tre stolpplatser (stolpe 8, 9 och 10) inom naturreservatet. På berget finns två stagade enkelstolpar och strax norr om berget, i nära anslutning till reservatsgränsen, finns en portalstolpe. Stolpplatserna är utmärkta i kartan i Figur 1.

Figur 1. Stolpplatser inom Nolhaga naturreservat. Siffrorna invid stolparna anger stolpnumren.

Beskrivning av rasering

Vid raseringen tas de tre faslinorna först bort från alla stolpar. Montörerna besöker respektive stolpe inom naturreservatet till fots. Faslinorna läggs i en linvagn. Därefter vinschas linorna upp på en lintrumma placerad utanför naturreservatet. Innan stolparna raseras tas även alla stolpdetaljer bort från stolparna.

Raseringen av stolparna kan ske på olika sätt som bland annat beror på omgivande terräng och markens bärighet vid åtgärden. Vattenfall föreslår att raseringen genomförs enligt beskrivning nedan.

Portalstolpe 10 står nära den norra reservatsgränsen och nära en gång- och cykelväg. En portalstolpe har två ben och dessa grävs fria. Grävmaskinen står på gräsytan som ligger utanför naturreservatet. Med hjälp av en gripklo lyfts stolpen upp ur marken och transporteras sedan bort. Hålet efter stolpen återfylls och marken återställs.

De stagade enkelstolparna 8 och 9 står på berget. Stolpe 8 läggs ner på marken och vinschas sedan norrut ner för branten. En traktor med gripklo kommer ta sig till stolpen på befintliga vägar inom området, lyfta upp stolpen och transportera bort den. Nedmonteringen av stolpe 9 sker på samma sätt med den skillnaden att stolpen vinschas norrut ner för branten. Bergdubben som är fastgjorda i berget kapas i marknivå liksom stagförankringarna. Då stolparna står på berg finns det inga hål att återfylla.

Påverkan och försiktighetsåtgärder

För att minimera påverkan av raseringen inom naturreservatet kommer åtgärden att utföras då bärigheten är god (det vill säga när marken är torr eller tjälad) och inga körskador bedöms kunna uppstå. Påverkan från raseringen av den befintliga kraftledningen inom naturreservatet bedöms bli mycket liten.

Det nuvarande återkommande röjningsarbetet kommer upphöra. Det leder till att ledningsgatan växer igen med tiden. Fragmenteringen av området minskar. Främst det visuella intrycket av landskapsbilden kommer att påverkas positivt. När ledningsgatan återgår till naturområdet kan kommunen utföra de naturvårdsåtgärder som de bedömer lämpliga/nödvändiga på samma sätt som för omgivande område. Påverkan från att den befintliga luftledningen och dess ledningsgata försvinner från området bedöms få positiv påverkan på området.

Nedmonterade linor, stolpar och stolpdetaljer återvinns/destrueras i enlighet med gällande lagstiftning.

Ansökan om dispens/tillstånd inom skyddade områden

enligt 7 kap miljöbalken (strandskydd, nationalpark, naturreservat/naturvårdsområde, naturminne, landskapsbildsskydd, djur- eller växtskyddsområde)

Sökande

Namn Vattenfall Eldistribution AB	
Gatuadress	E-postadress niklas.kelvered@vattenfall.com
Postnummer 461 88	Ort Trollhättan
Telefon dagtid	Mobiltelefon 072-508 72 38

Handläggare och mottagare av handlingar

Namn Pöyry Sweden AB, Karolina Karlsdotter	
Gatuadress Box 1002	E-postadress Karolina.karlsdotter@poyry.com
Postnummer 405 21	Ort Göteborg
Telefon dagtid	Mobiltelefon 070-288 96 45

Ansökan avser

Berörd(a) fastighet(er) Noltorp 1:6 Sörhaga 2:1	Kommun Alingsås kommun
Samtliga fastighetsägares namn och adresser (om annan än sökande) Alingsås kommun 441 81 Alingsås	
Innehavare av servitut som gäller på platsen (namn och adress)	

Åtgärden berör

☒ Strandskydd
☒ Naturreservat
Namn på området: Nohaga berg ☐ Området är även utpekad som Natura 2000
☐ Skyddad biotop ☐ Allé ☐ Pilevall ☐ Åkerholme
☐ Odlingröse i jordbruksmark ☐ Småvatten/våtmark/bäck/öppet dike i jordbruksmark
☐ Stenmur i odlingsmark ☐ Källa med omgivande våtmark i jordbruksmark

Typ av åtgärd

☐ Byggnad	☐ Nytt bostadshus ☐ Gäststuga ☐ Komplementbyggnad (t.ex. garage, förråd) ☐ Annat	☒ Annan anläggning/anordning, nämligen: Markförlagda elledningar
☐ Brygga	☐ Utökning av befintlig ☐ Ny ☐ Annat	☒ Annan åtgärd, nämligen: Rasering av befintlig luftledning

Beskrivning av åtgärden (exempelvis storlek, material, placering, behov av att gräva, fylla ut)

Se Bilaga 1.

Beskrivning av platsen (nuvarande användning, byggnader, storlek/längd/utbredning av skyddad biotop etc)

Se Bilaga 1.

Planerade skyddsåtgärder

Se Bilaga 1.

Särskilda skäl

De särskilda skäl som du anser finns för att du ska få dispens från skyddsföreskrifterna

Se Bilaga 1.

Skicka med detta

- Situationsplan över åtgärden (ange skala)
- Översiktskarta (ange skala och väderstreck)

Frivilligt: detaljerade fotografier från platsen underlättar handläggningen av ärendet

Bilagor:

Bilaga 1 Kompletterande information.

Bilaga 2 Länsstyrelsen, Samrådsyttrande daterat 2015-02-16

Bilaga 3 Alingsås kommun, Samhällskontoret 2015-02-11

Bilaga 4 Alingsås kommun, Miljöskyddsnämndens delegationsbeslut 35/2015 daterat 2015-01-27

Bilaga 5 Alingsås kommun, Samhällsbyggnadsnämndens protokoll 2016-05-16

Namnteckning

Ort och datum Göteborg 2019-01-25	Namnteckning
	Namnförtydligande Karolina Karlsdotter Pöyry Sweden AB på uppdrag av Vattenfall Eldistribution AB

2015-12-21

Ansökan om dispens från reservatföreskrifter
Kompletterande information
Nolhaga bergs naturreservat (2021653)

1. Bakgrund

Vattenfall Eldistribution AB (nedan kallat Vattenfall) har för avsikt att uppföra en ny 132 kV-ledning mellan Rödene vindkraftpark och befintlig transformatorstation vid Alfhemsvägen i Alingsås, OT51 Alingsås. Syftet med den nya ledningen är att kunna ansluta den vindkraftsanläggning som planeras vid Rödene. Vattenfall har enligt Ellagen 3 kapitlet 6-8 § skyldighet att ansluta elektriska anläggningar.

Sträckningen i Alingsås tätort kan, beroende på sträckningsalternativ, komma att gå som markkabel. Vid markkabelalternativen genom Alingsås samhälle kommer det finnas möjlighet att samtidigt kabelfiera en befintlig 40 kV-luftledning och därmed radera denna del av luftledningen. En förutsättning för detta är dock att 132 kV-ledningen får nätkoncession och byggs samt att vindkraftsparken byggs.

I den här ansökan om dispens från reservatföreskrifter beskrivs de åtgärder som planeras i anslutning till Nolhaga bergs naturreservat. I reservatföreskrifterna står det bl.a. att man inom reservatet inte får:

3. anlägga luft- eller markledning. ...
5. anordna upplag.
6. spränga, schakta, utfylla eller tippa, ...
8. utan kommunens tillstånd framföra motordrivet fordon annat än för underhåll av motionsspår och gångvägar samt för skogsskötsel enligt skötselplan.

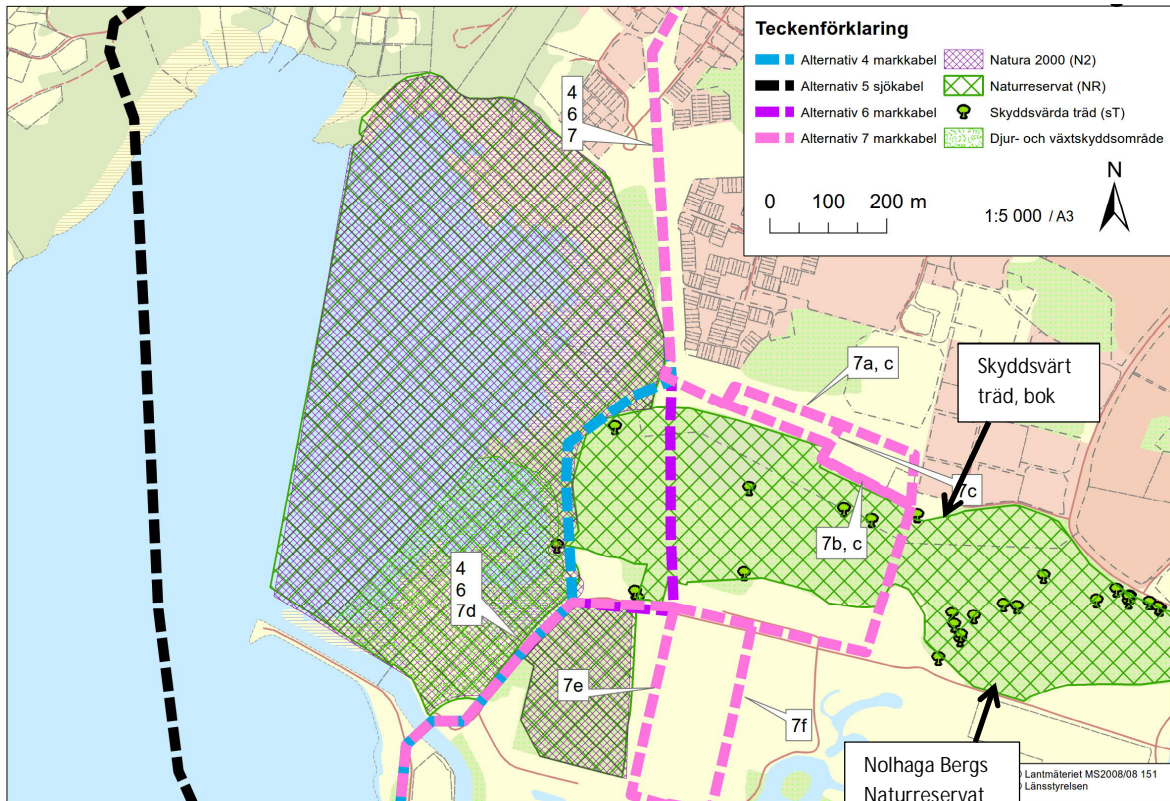
I norra delen av naturreservatet går sträckningen också nära ett skyddsvärt träd, en bok.

2. Beskrivning av åtgärden

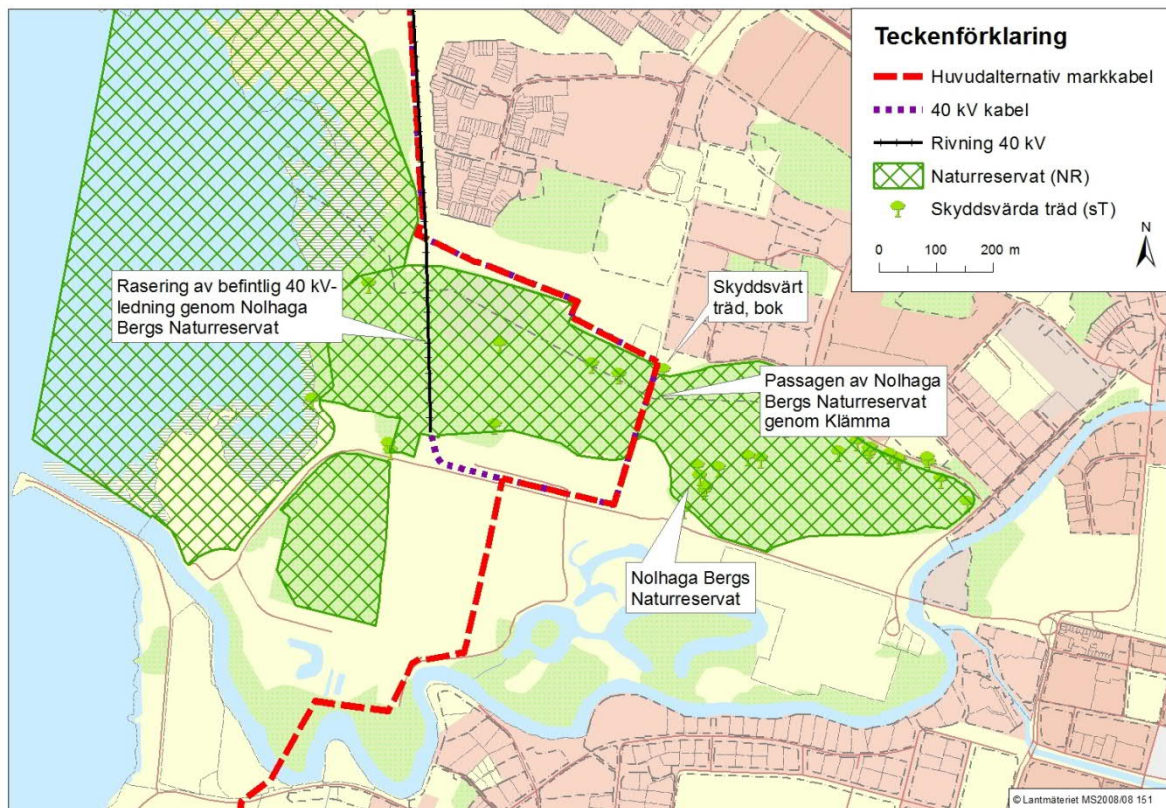
Plats för åtgärden

Flera alternativ genom Alingsås tätort har studerats, se Figur 1. Samråd har genomförts för tre alternativ för sträckan förbi Nolhaga bergs naturreservat. Både Länsstyrelsen och Alingsås kommun förordar det som benämns alternativ 7 genom Nolhaga bergs naturreservat, som bedöms vara det alternativ som ger minst påverkan på naturmiljön. Samrådsyttrandena bifogas i bilagorna 2-4. Passagen genom Nolhaga bergs naturreservat enligt alternativ 7 utgörs av gångvägen genom Klämman, se Figur 2 och Figur 3. I fortsättningen benämns alternativ 7 som Huvudalternativ.

Åtgärden medför att även en befintlig 40 kV-ledning, som idag går genom Nolhaga bergs naturreservat, kan markförläggas i samma sträckning som den planerade 132 kV-ledningen. 40 kV-ledningen går idag som luftledning genom naturreservatet, över berget väster om Klämman, se Figur 2. Denna sträcka genom naturreservatet kommer då att raderas.

Figur 1. Översikt alternativa ledningsträckningar för planerad 132 kV-ledning genom Nohaga bergs naturreservat.

Figur 2. Huvudalternativ för planerad 132 kV-ledning och kablifiering av befintlig 40 kV-ledning genom Nohaga Bergs naturreservat, samt räsring av befintlig 40 kV-ledning genom Nohaga Bergs naturreservat.

Figur 3. Passagen Klämma genom Nolhaga bergs naturreservat.

Rasering av befintlig 40 kV-ledning

Om 132 kV-ledningen byggs planeras den befintliga 40 kV-ledningen att raseras från strax norr om Alingsås tätort till och med strax söder om Nolhaga bergs naturreservat, se Figur 2. Detta innebär att 40 kV-ledningens sträckning genom Nolhaga bergs naturreservat raseras. Ledningsgatan kommer därmed inte längre att röjas.

Utförande

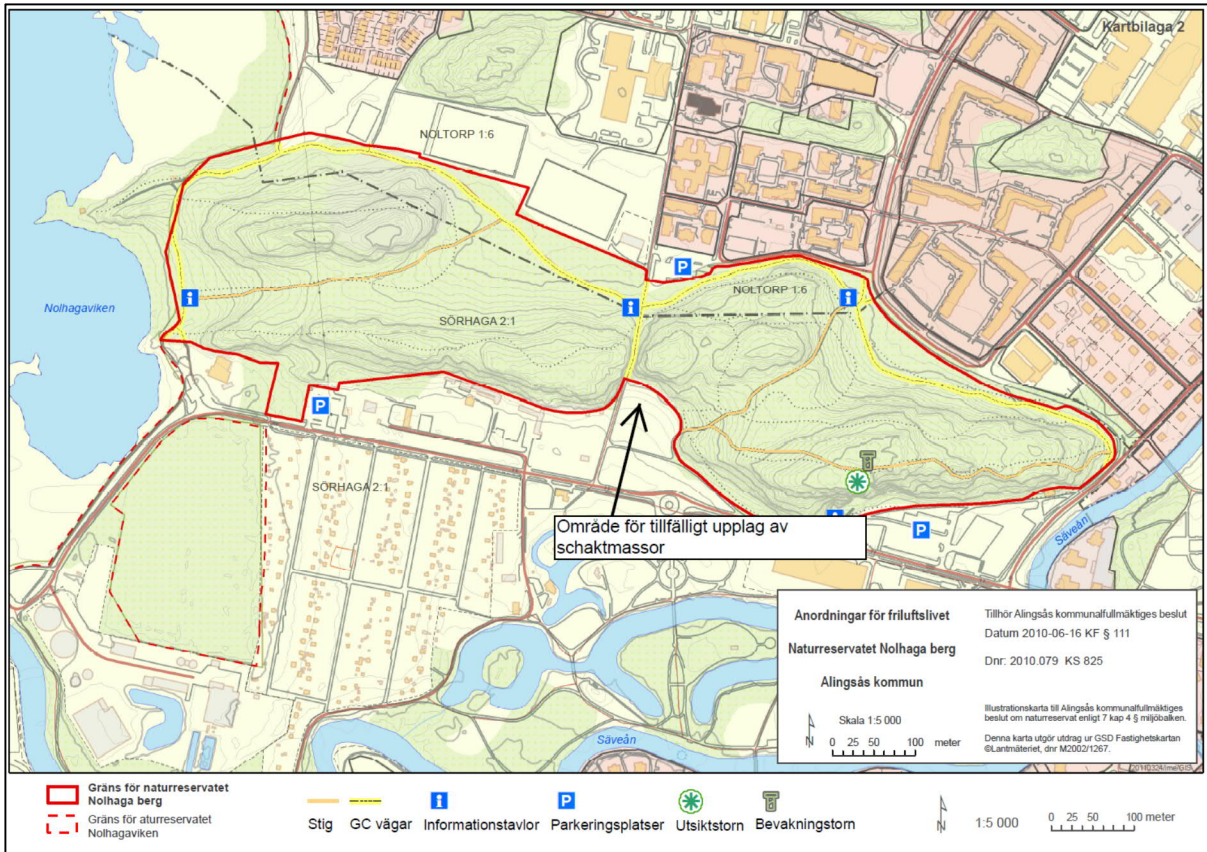
Förläggning av markkablar

Ledningsgraven kommer att förläggas genom schaktning. Inga jordmassorna kommer att läggas inom naturreservatet, utan kommer tillfälligt att läggas strax söder om Klämma och naturreservatet, öster om gångvägen, se Figur 4 och Figur 5. I botten på ledningsgraven och närmast kabelförbandet tillförs skyddsfyllning, exempelvis sand, upp till ca 0,4 m höjd (se Figur 6). Ledningsgraven återfylls därefter med de bortgrävda jordmassorna i den mån de går att återanvända.

Längs gångvägen strax söder om Klämma, utanför naturreservatet, finns en allé med yngre träd. För att kunna köra in på området som planeras som upplag av tillfälliga massor, kan något eller några träd tillfälligtvis behöva tas upp och sedan återplanteras.

Under förläggningsarbetet behöver gångvägen genom Klämma vara avstängd uppskattningsvis ca 2-3 månader.

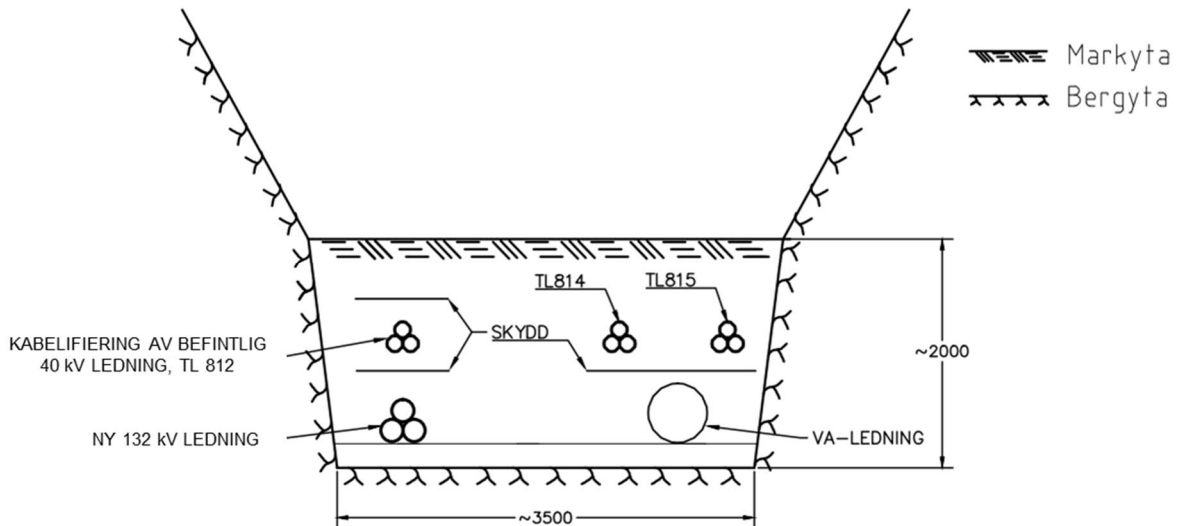

Figur 4. Område för tillfällig lagring av schaktmassor, strax söder om naturreservatet och Klämman, öster om gångvägen.

Figur 5. Foto taget vid område för tillfällig lagring av schaktmassor, strax söder om naturreservatet och Klämman, öster om gångvägen.

Figur 6. Principskiss för en ledningsgrav. Exempel på utseende och mått.

Rasering av befintlig 40 kV-ledning

Raseringen av befintlig 40 kV-ledning genom naturreservatet kan påbörjas tidigast då markledningen tagits i drift.

På berget finns två stagade enkelstolpar och strax norr om berget, i nära anslutning till reservatsgränsen, finns en portalstolpe.

Raseringen kan ske genom att stolparna kapas i marknivå eller grävs upp och körs bort med bandburen grävmaskin alternativt vinschas ut från området till lämplig plats. I det fall stolparna på berget står direkt på berget, kan dessa vara förankrade med nedborrade bergdubb eller med rot-dubb. Bergdubben eller rot-dubben kan antingen lämnas kvar eller kapas i marknivå. Även stagförankringar kan lämnas kvar eller kapas i marknivå.

Beskrivning av platsen

Nuvarande markanvändning längs ledningssträckningen genom Nolvaga bergs naturreservat utgörs av en gångväg som sträcker sig från Nolvaga allé, genom Klämma, till Noltorp. I gångvägen finns större va-ledningar samt två 40 kV-markkablar.

Sträckan av naturreservatet som berörs av kabelförläggningen är ca 120 m och av raseringen av befintlig 40 kV-ledning ca 300 m, se Figur 2.

Planerade skyddsåtgärder

Tidpunkten för förläggningen av ledningarna planeras i möjligaste mån, så att arbetet inte genomförs sommartid eller under Lights in Alingsås, då många rör sig i området. Vid detaljplaneringen av arbetet stäms lämplig tidpunkt av med kommunen.

För att minska risken att under drift behöva gräva inom naturreservatet pga. av fel i en kabelskarv, så bör förläggningen planeras så att ingen kabelskarv placeras inom naturreservatet.

I norra delen av Klämma finns ett skyddsvärt träd, en bok, strax öster om gångvägen. Försiktighet iakttas vid arbete inom kronans utbredning.

Särskilda skäl

Sträckan genom Klämma är redan påverkad av befintlig infrastruktur så som den gångväg som finns där och va- samt elledningar. Ingen naturmiljö berörs.

De alternativa sträckor som undersökts för passagen förbi naturreservatet bedöms kunna komma att ha en större påverkan på naturmiljön.

Alternativ 4 berör både Nolhaga bergs naturreservat, Nolhagavikens naturreservat och ett Natura 2000-område. Sträckan bedöms ge en större påverkan på naturmiljön och skulle troligen kräva en Natura 2000-ansökan.

Alternativ 6 skulle förläggas med borring genom berget. Alternativet är kortast, men det är osäkert hur borring skulle påverka naturreservatet.

Sträckningar öster om naturreservatet skulle innebära längre ledningssträckning och att ledningarna kommer närmare bostäder.

Tidpunkt

Planerad start för åtgärden: -

Åtgärden planeras avslutad: -

Tidpunkt för åtgärden beror på flera antal faktorer, däribland handläggningstid hos bl.a. Energimarknadsinspektionen avseende ansökan om nätkoncession för linje, som måste vara beviljad innan arbetet genom Klämma kan påbörjas. Lämplig tidpunkt stäms av med kommunen innan arbetet påbörjas.

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

Samhällsbyggnadsenheten
Torbjörn Sahl
Kulturgeograf
010-224 51 85
torbjorn.sahl@lansstyrelsen.se

SAMRÅDS-
YTTRANDE
2015-02-16

Diarienummer
407-2145-2015

Bilaga 2

Sida
1(3)

Pöyry Sweden AB
Att. Karolina Karlsdotter

karolina.karlsdotter@poyry.com

Yttrande över samrådsunderlag inför ansökan om ny 132 kV luft-/markledning mellan Rödene vindkraftpark och Alingsås samt rasering och kablifiering av 40 kV luftledning i Alingsås, inom Alingsås kommun i Västra Götalands län

Remiss daterad 2014-12-19.

Ärendet

Vattenfall Eldistribution AB¹ har för avsikt att bygga en ny 132 kV-kraftledning mellan en planerad vindkraftspark norr om Alingsås (Rödene) och in i Alingsås tätort. Vattenfall kommer att söka om koncession för linje. Ansökan ska innehålla en miljökonsekvensbeskrivning (MKB) som beskriver verksamheten och redovisar ledningens miljöpåverkan. Innan MKB tas fram genomförs samråd. 27 mars 2014 yttrade sig Länsstyrelsen över ett samrådsunderlag (daterat 2014-02-06). Sedan dess har förslaget bearbetats. Nytt samrådsunderlag (daterat 2014-12-19) har tagits fram. Detta är Länsstyrelsens samrådsyttrande över samrådsunderlag daterat 2014-12-19.

I samrådet önskar Vattenfall särskilt Länsstyrelsens bedömning av vilka alternativa sträckningar som kommer att kräva tillstånd enligt 7 kap. 28 § miljöbalken samt Länsstyrelsens bedömning av förordat alternativ för hela sträckningen.

Länsstyrelsens samlade bedömning

Länsstyrelsen förordar utifrån nu kända förutsättningar ledningssträckning enligt huvudalternativet och markkabel alternativ 7f. Vad gäller sträckan mellan dessa 7a–7c bedömer Länsstyrelsen alternativen som likvärdiga. Prövning enligt Natura 2000 kommer inte att krävas för sträckan 7f, vilket det kan komma att krävas för de andra alternativen i tätorten.²

Länsstyrelsens synpunkter

Bedömning av de olika alternativen

Länsstyrelsen yttrande, daterat 2014-03-27, och de allmänna och mer alternativspecifika synpunkter som framfördes där gäller fortfarande.

¹ Nedan kallat Vattenfall.

² Sjökbabelalternativet är längre från Natura 2000-område, men kan komma kräva bl.a. tillstånd för vattenverksamhet (se också tidigare yttrande daterat 2014-03-27).

Det innebär vad gäller alternativen från Rödene vindkraftparks transformatorstation att Länsstyrelsen utifrån nu kända förutsättningar bedömer att det alternativ som Vattenfall förordrar, Huvudalternativet, kan vara det mest lämpade att arbeta vidare med.

De olika delalternativen av nya alternativet 7a–7c är i första delen av sträckningen, fram till Nohaga reservat, likvärdiga och berör inga ur naturvårdssynpunkt känsliga områden. Dragningen korsar sedan reservatet men denna sträckning följer en befintlig gångväg (klämman) och innebär mindre påverkan än alternativ 6 för passage genom reservatet.

Alternativ 7 passerar sedan Nohaga Allé, se kommentarer om generellt biotopskydd i samrådsyttrande 2014-03-27. Alternativ 7d följer samma sträcka som alternativ 4 och 6 och går mellan de två Natura 2000 delområdena och kan följaktligen komma att kräva Natura 2000-prövning. Passagen genom ett kolonilottområde för alternativ 7e och 7f påverkar inte direkt några kända naturvärden. Alternativ 7e går dock nära Natura 2000-området och kan innebära en Natura 2000-prövning.

Sista sträckan innan passage av Sävån går igenom en inventerad lövskog klass med klass 2. Dras ledningen här bör största hänsyn tas och arbetet göras i en så smal korridor som möjligt för att minimera skada. Passage av Sävån ska enligt samrådsunderlaget i alternativ 7 göras med tryckning under ån och bör inte betyda någon betydande miljöpåverkan.

Vad gäller alternativen i tätorten gör Länsstyrelsen utifrån nu kända förutsättningar sammanfattningsvis bedömningen att alternativ 7f ger minst påverkan (av alla alternativ inom tätorten, 4–7) på naturmiljön. Ingen Natura 2000-prövning behövs för detta alternativ. Alternativ 7a–7c är likvärdiga.

Sjökabel (alternativ 5)

Vad gäller sjökabelalternativet kan, förutom det som framfördes i tidigare yttrande, sägas att ledningens påverkan på vattenmiljön även ska belysas hur magnetiska fält från föreslagen sjöledning kan påverka vandrande fisk. Kabeln kommer sträcka sig tvärs över viken och framför Sävåns mynning i Mjörn. Mjörnöringen vandrar upp i Sävån för lek och reproduktion. Öringen är storvuxen och bedöms ha stort skyddsvärde och har få motsvarigheter i landet. Ål förekommer också i Mjörn. Ålen är rödlistad och har visat sig vara särskilt känslig för magnetiska fält.

Flygkalkning

Flygkalkade objekt som kan komma att beröras av nya luftledningar är Abborrtjärn, Fjällsjön, Gärsjön, Kroksjön, Kvarnsjön, Lilla och Stora Bodasjön, Stora och Lilla Mörken, Lommasjön, Spångatjärn, Stora Fäbodsjön, Stora Grundsjön, Timmersjön och Öjasjön samt ett flertal våtmarker. Troligtvis har stolphöjd angivits till 20–30 meter vilket kan innebära en störning eller ett hinder vid flygkalkning. Kalkningsentreprenörerna flyger av säkerhetsskäl inte närmare ett hinder än 300 meter. För de alternativen som innebär nya luftledningar bör risken för konflikt med flygkalkning av sjöar och våt-

marker redovisas. Kontakt kan tas med berörd kalkningsentreprenör Movab AB för närmare diskussion kring risken för flyghinder. Länsstyrelsen bedömer dock att luftledningar är olämpliga i detta område.

Upplysningar

En anmälan om vattenverksamhet rörande kommunens planerade vatten- och avloppsledning (VA-ledning) i Mjörn mellan Saxebäck och Alingsås stad har inkommit till Länsstyrelsen. VA-ledningen ska ansluta på Alingsåssidans i samma område som aktuell sjökabel. Samråd bör genomföras med Tekniska kontoret i Alingsås stad om samordnad landanslutning.

Länsstyrelsens beslut om ledningen kan antas medföra betydande miljöpåverkan efter att Ni har skickat en begäran om detta med en samrådsredogörelse. Ni uppmanas att samtidigt skicka kopia av denna begäran till berörd kommuns miljötillsynsmyndighet.

Ärendet beredning

Detta yttrande har beslutats av Johanna Severinsson efter föredragning av Torbjörn Sahl. Vid den slutliga handläggningen har också Mats Sandin, kulturmiljöenheten; Lotta Sahlin Skoog, miljöskyddsavdelningen; Peter Waldeck, naturavdelningen och Ulf Juto, vattenavdelningen deltagit.

Johanna Severinsson

Torbjörn Sahl

Kopia till:

Alingsås kommun, Miljöskyddsnämnden (miljo@alingsas.se)

Länsstyrelsen/
Kulturmiljöenheten, Mats Sandin
Miljöskyddsavdelningen, Lotta Sahlin Skoog
Naturvårdsenheten, Peter Waldeck
Vattenvårdsenheten, Ulf Juto

Datum: 2015-02-11
 Handläggare: Maria Sexton
 Direktnr: 0322-616117
 Beteckning: SBN 2014.076/370

Ny 132 kV-ledning mellan Rödene vindkraftpark och Alingsås samt rase-ring och kablifiering av 40 kV-luftledning - samråd

Samhällsbyggnadskontoret och Tekniska förvaltningen lämnar följande synpunkter:

Berörda detaljplaner

Vattenfall önskar information om huruvida något alternativ berör detaljplanerade områden och i så fall vilka detaljplaner som berörs och om alternativet är förenligt med detaljplanen. Samhällsbyggnadskontoret konstaterar att upp till 13 detaljplaner kan komma att beröras beroende på vilken sträckning som blir aktuell. För att det ska gå att med bestämdhet avgöra huruvida föreslagna åtgärder är förenliga med detaljplaner krävs mer detaljerat underlag än det som finns i samrådshandlingen. En granskning av detaljplanerna föreslås därför då Vattenfall beslutat vilket alternativ ansökan kommer att gälla eller åtminstone beslutat vilka alternativ som inte är aktuella.

Samhällsbyggnad

Inget av alternativen genom tätorten bedöms hindra eller försvåra samhällsbyggnaden i sådan omfattning att de bedöms vara olämpliga.

De planer som finns för Mjörnstranden påverkas inte av något av alternativen i sådan omfattning att de bedöms vara olämpliga.

Miljöpåverkan

Samtliga alternativ kommer att medföra miljöpåverkan.

Alla alternativ genom tätorten medför påverkan på träd, både skyddsvärda träd och andra träd som är betydande för landskapsbilden.

Vid eventuell dragning av markkabel genom våtmarker bör stor aktsamhet iakttas för att förhindra att våtmarker dräneras.

Huvudalternativet, från Rödene till Laggarebacken, passerar tätt intill en fossil åkermark (RAÅ-nummer Alingsås 202:1) i anslutning till fåbodstugan. Den fossila åkermarken får inte skadas.

Eventuell förekomst av mindre hackspett kan påverka hur sträckningen kan utformas i anslutning till Sävån och strandkogen.

Kablifiering av den befintliga 40 kV-ledningen inom Alingsås tätort bedöms vara positivt för landskapsbilden. Det finns inga indikationer på att rödlistade djur eller växter

etablerat sig i ledningsgatan över berget. Om det av annan anledning finns önskemål om att fortsatt hålla ledningsgatan öppen bör förutsättningar för detta ges i skötselplanen för området.

Tidpunkt på året då arbeten utförs är avgörande. Alla alternativ påverkar häckningsområden. Klämma är en viktig gång- och cykelväg och bör därför vara avstängd så kort tid som möjligt. Nohagaparken, lekplatsen och djurparken är viktiga rekreationsområden och en bedömning av när på året det är minst olämpligt att utsätta området för störningar måste göras. Koloniområdet bör inte utsättas för störningar under vår, sommar och höst när medlemmarna i Nohaga koloniförening är aktiva.

Samhällsbyggnadskontoret saknar information i samrådsunderlaget avseende

- Påverkan på reservat och Natura 2000-område vid eventuell borrhning (alt 6).
- Vilka skyddsåtgärder som avses vidtas vid grävning.
- Redogörelse i samrådshandlingen (bilaga 8) avseende hur de olika alternativen påverkar strandskyddsområden.

Det bristande kunskapsunderlaget påverkar därmed bedömningen av hur och i vilken utsträckning de olika alternativen påverkar miljön.

Alternativen

Alt 4, 6 och 7d, utefter Mjörn. Bedöms vara minst lämpligt p.g.a. påverkan på reservat och möjlig påverkan på Natura 2000-område.

Alt 5, sjökabel. Risk för stora störningar i Natura 2000-område p.g.a. troliga föroreningar i bottensediment. Detta är det alternativ som ger minst skador på vägar, parkområden och träd. Samförläggning med VA-ledning är inte möjlig eftersom VA-ledningen ska vara klar senast dec 2016.

Alt 6 + 7e, borrhning genom berget. Kortast sträckning. Innebär således mindre omfattning av skador på vägnät, parkområden och träd än övriga alternativ, förutom alternativ 5. Dock oklart hur borrhning påverkar reservatet. Möjliggör kabelfiering av 40 kV-ledning.

Alt 7a-c, förbi fotbollsplanerna. Behöver studeras närmare vilken sträckning som är lämpligast.

Alt 7, genom Klämma. Mindre påverkan på reservaten och Natura 2000-område. Möjliggör kabelfiering av 40 kV-ledning. Kabeln bör då förläggas så att den biotopsskyddade allén utmed Nohaga Allé inte skadas.

Alt 7e, genom koloniområdet. Möjliggör att förstärkning och upprustning av vägen, som är reservväg fram till avloppsreningsverket, kan samordnas med läggning av markkabel.

Alt 7f, genom koloniområdet. Möjliggör att efterfrågad dränering av vägen kan samordnas med läggning av markkabel.

Samhällsbyggnadskontorets bedömning

Samhällsbyggnadskontoret gör, med hänvisning till redovisningen i samrådshandlingen, följande bedömning:

Alternativ 7, med sträckning via fotbollsplanerna och Klämman, bedöms vara det alternativ som ger minst negativ påverkan på träd, reservaten och Natura 2000-området på lång sikt. Denna sträckning innebär att fotbollsplanerna och gångvägen genom Klämman skulle vara avstängda under anläggningstiden. Arbetena bör därför utföras under den tid på året då det ger minst störning, och planeras så att Klämman blir avstängd för passage under så kort tid som möjligt. Val av sträckning genom koloniområdet bör ske i samråd med Tekniska förvaltningen.

Tekniska förvaltningens bedömning

Tekniska förvaltningen gör följande bedömning:

Alternativ 5, sjökabel, är det alternativ som ger minst skador på vägar, va-ledningar, parkområden och träd. Sträckan från Laggarebacken till sjöstranden ser ut att följa Saxebacksvägen och Keramikvägen. Dessa vägar måste vara körbara även under en eventuell anläggningstid eftersom detta är den enda tillfartsvägen till Saxebacken.

Alternativ 6, borning + 7e, bedöms vara det näst bästa alternativet då det inte påverkar gång- och cykelvägen genom Klämman och innebär mindre störningar i Nohagaparken än alternativ 7, genom Klämman. I sträckningen finns större va-ledningar som inte får skadas och inte utsätts för avbrott i driften. Dessa ledningar måste vara åtkomliga för underhålls- och reparationsarbeten.

Samhällsbyggnadskontoret

Barbro Sundström
samhällsbyggnadschef

Tekniska förvaltningen

Bo Norling
tf teknisk chef

Datum: 2015-01-27
Diarie nr: 2014-0158
Beteckning: Dia 836
Handläggare: Susanna Olsson
Direktnr: 0322-61 69 11
Epost: susanna.olsson@alingsas.se

Pöry Swedpower AB
Att: Karolina Karlsdotter
Box 1002
405 21 Göteborg

Yttrande, samråd inför tillståndsprövning

Beslut

Miljöskydds nämnden beslutar att lämna nedanstående synpunkter som sitt samrådsyttrande:

Betydande miljöpåverkan

Miljöskydds nämnden ser inte att det finns någon ledningssträckning som inte skulle innebära betydande miljöpåverkan. Motiveringen till detta är att samtliga alternativ passerar i eller i nära anslutning till Naturreservat, Natura 2000 område samt att hela Nolhaga är intressant ur ett kulturhistoriskt perspektiv. Dessutom hyser området kring Kongo och Sävåns strand förutsättningar för häckning av mindre hackspett som är en skyddad art enligt artskyddsförordningen. Passagen från Valdalen till söder om väg 180 är komplicerad. Sträckningen som sjöledning skulle kräva fördjupade studier kring påverkan på eventuellt förorenade sediment

Sträckningarna

Miljöskydds nämnden är inte beredd är föregå miljökonsekvensbeskrivningen(MKB) och förorda något huvudalternativ. Det vi kan framföra i nuläget är att alternativ 4 från Tallhyddan och fram till dess att sträckningen möter alternativ 7 inte kan ses som ett genomförbart alternativ då det skulle innebära alldeles för stor påverkan på naturreservatet, Natura 2000 området och träden. Vattenfall bör därför i fortsättningen jobba vidare med alternativen genom Nolhagaberg eller Klämna.

Sträckningen som berör Nolhaga allé behöver modifieras så att träden i allén kan sparas och inte skadas. Detta bör vara möjligt genom att flytta in ledningen mer mot Nolhagaberg (Parkenhetens område samt djurparkens hagar). Om detta blir aktuellt behöver det i så fall stämmas av med djurparken och parkenheten.

Miljöskydds nämnden är tveksam till sjökabelalternativet då det inte skulle leda till att befintlig luftledning genom Nolhaga och Tegelbruket blir nedgrävd. Om detta alternativ väljs måste MKB:n redovisa hur en eventuell sjöledning påverkar de förorenade bottensediment som finns i Nolhaga- och Alfhemsvikarna. Att röra upp giftigt sediment skulle kunna utgöra risker för såväl Natura 2000-området som livet i sjön.

Området kring Kongo och Sävåns strand hade tidigare förutsättningar för häckning av mindre hackspett som är en skyddad art enligt artskyddsförordningen.

Om förutsättningarna fortfarande finns kvar och om hackspetten förekommer i dessa områden behöver belysas i MKB:n.

När det gäller sträckningen norr om Kungälvsvägen (väg 180) anser miljöskyddsnämnden att förslaget huvudalternativ är att föredra då det sammanfaller med annan ledningsdragnings för vindkraftsparken. MKB:n bör visa på hur man ska undvika körskador i skogsmarken.

Strandskydd

Miljöskyddsnämnden anser att MKB:n behöver innehålla en redovisning av hur det/de alternativ som man går vidare med påverkar strandskyddet.

Ärende

Den nya vindkraftspark som Nordisk Vindkraft planerar på Rödeneplatån innebär att en ny 132 kV elledning behöver anläggas mellan vindkraftsparken och befintlig transformatorstation vid Alfhem i Alingsås. Vattenfall planerar att ansöka om tillstånd, sk nätkoncession, för en sådan elledning. Ansökan med tillhörande miljökonsekvensbeskrivning prövas av Energimarknadsinspektionen.

I förberedelserna med ansökan har Vattenfall och dess anlitate konsult Pöyry Sweden AB haft möten med kommunen. På dessa möten har olika ledningsdragningsalternativ diskuterats och ett besök i fält i Nolhagaområdet har också skett.

Vattenfall har 2015-01-12 formellt lämnat över ett samrådsunderlag till kommunen för yttrande. Materialet finns även utställt i entrén på Sveagatan 12. Vattenfall önskar få kommunens yttrande senast 2015-02-22. Kommunstyrelsen kommer att behandla ärendet på sitt sammanträde 2015-03-09 och lämna ett yttrande baserat på synpunkter från kommunens nämnder. Eftersom miljöskyddsnämnden är tillsynsmyndighet inom miljöbalkens område, kommer nämnden att lämna ett eget yttrande till Vattenfall och Länsstyrelsen.

Vattenfall önskar få kommunens bedömning om åtgärden kan antas medföra betydande miljöpåverkan eller inte samt om den bedömningen skiljer för olika ledningssträckor. Det är sedan Länsstyrelsen som fattar beslut om åtgärden kan antas medföra betydande miljöpåverkan.

Vattenfall vill också att kommunen meddelar vilken av de alternativa ledningssträckorna som man förordar.

För Miljöskyddsnämnden

Susanna Olsson
Miljöskyddsinspektör

Sign:

Kopia till: Akten, Delegationsbeslutspärm
Karolina.karlsdotter@poyry.com
Johanna Carlsson, kommunledningskontoret

2016-05-16

SBN § 71 Dnr 2016.024 SBN

Ansökan om dispens från reservatsbestämmelser, Nolhaga Berg

Ärendebeskrivning

Vattenfall Eldistribution AB har ansökt om dispens från föreskrifterna för det kommunala naturreservatet Nolhaga Berg för att anlägga markförlagda elledningar genom reservatet samt att riva befintlig luftledning. Vattenfall planerar att lägga elledningarna i Klämmavägen som går genom reservatet. Samhällsbyggnadsnämnden återremitterade 2016-03-21 för ytterligare utredning av linjedragning av ledningen (även utanför reservatet), bevarande av träd och eventuella vitesförelägganden av detta.

Beredning

Linjedragning utanför reservatet

Vattenfall har kompletterat ärendet med en mer detaljerad karta över linjedragningen i anslutning till naturreservatet. I dispensärendet är det endast sträckningen genom reservatet som ska beaktas. Linjedragningen i övrigt prövas av Energimarknadsinspektionen som linje/nätkoncession. Alingsås har i början av april fått förslaget till koncession på remiss. Vi har då möjlighet att yttra oss om linjedragningen i stort, t ex utmed fotbollsplaner och genom Nolhaga park. Samhällsbyggnadsnämnden yttrade sig 2014-06-09 i samrådsprocessen för den miljökonsekvensbeskrivning som ska ingå i koncessionsansökan.

Vitesföreläggande för att bevara träd

Skyddsvärda träd är generellt viktiga att bevara och ingår i grunderna för naturreservatet Nolhaga Berg. I Alingsås är det miljöskyddsnämnden som är tillsynsmyndighet inom kommunala naturreservat. Som sådan har man möjlighet att utfärda de förelägganden som behövs för att reservatets föreskrifter ska följas. Normalt förenas förelägganden inte med viten, det sker bara om man misstänker att föreläggandet inte kommer att följas eller om det gäller mycket höga naturvärden.

I Sverige har vi en grundläggande rättsprincip att dubbelbestraffning inte får ske (förutom i några lagreglerade undantag). Det är straffsanktionerat att bryta mot villkoren i en dispens och det går därmed inte att förena dispensen med vite (vilket då räknas som dubbelbestraffning). Detta gäller även eventuella beslut från tillsynsmyndigheten. Däremot kan kommunen som markägare skriva in viten i avtal om ledningsdragning eller påtala eventuella framtida krav på skadestånd i samband med lantmäteriförrättning om ledningsrätt.

Ärendet: Ansökan om dispens

Dispensprövning

En prövning av dispens eller tillstånd i ett naturreservat har tre viktiga utgångspunkter: föreskrifterna, reservatets syfte och särskilda skäl. Det är **endast dessa** som kan ingå i prövningen. En dispens kan förenas med villkor om skydds- och försiktighetsåtgärder. Vid större intrång i ett reservat ingår även krav på kompensationsåtgärder. Vid en dispensprövning ska 2 kap. miljöbalken tillämpas. De hänsynskrav som är tillämpliga i det här fallet är kraven på skyddsåtgärder, försiktighetsmått samt val av plats.

Justerandes sign 	Justerandes sign 	Justerandes sign	Utdragsbestyrkande
---	---	------------------	--------------------

2016-05-16

Forts SBN § 71

Syftet med naturreservatet Nolhaga berg

Området har höga naturvärden och rekreationskvaliteter knutet till lövskog, i synnerhet bokskog. Reservatets ändamål är att bevara och utveckla dessa värden och kvaliteter.

Ansökan

Ansökan gäller ledningsdragning genom schaktning av ledningsgrav samt rasering av befintlig 40 kV-ledning. Under förlägningsarbetet kommer Klämmavägen att vara avstängd i cirka 2-3 månader. De skyddsåtgärder som Vattenfall förslår är:

- att tidpunkten i möjligaste mån anpassas så att de inte genomförs sommartid eller under Lights in Alingsås
- planering så att ingen kabelskarv läggs inom reservatet (minskar risk för grävning under driftskedet)
- försiktighet vid en skyddsvärd bok

Föreskrifter

Följande föreskrifter i naturreservatet kan beröras i det aktuella fallet:

- A3 förbud mot att anlägga mark eller luftledning...
- A7 förbud mot att avverka träd...
- A8/C6 förbud mot att framföra motordrivna fordon...
- C1 förbud mot att skada levande eller döda stående eller omkullfallna träd och buskar

Skyddsåtgärder och försiktighetsmått

De åtgärder som vattenfall förslår behöver kompletteras med ytterligare föreskrifter för att inte motverka syftet med reservatet. Det är viktigt att större träd, utöver den särskilt skyddsvärda boken, inte avverkas eller skadas. Klämmavägen används under hela året men mest under perioden april-september. Det gäller såväl för besök i naturreservatet som för allmän passage. Vattenfall bör stämma av tiderna i detalj med Alingsås kommun (t ex Tekniska förvaltningens gatuavdelning och park- och naturavdelning).

Lokalisering

Syftet är att ansluta en eventuell vindkraftpark i Rödene med befintlig transformatorstation vid Alfhemsvägen. Vattenfall har gjort en lokaliseringsstudie inom ramen för ansökan om linjekoncession. Väster om reservatet Nolhaga berg finns naturreservatet Nohagaviken som även är Natura 2000-område. Kring Mjörn finns också strandskydd på 300 meter. Öster om Nohaga Berg ansluter centrala Alingsås. Vi bedömer att lokaliseringen innebär minst intrång i reservatet, övriga områdesskydd enligt miljöbalken och naturmiljön i övrigt. Raseringen och samlokaliseringen av befintlig luftledning i Klämma är också en positiv åtgärd för reservatet.

Övrigt

Ansökan innehåller flera åtgärder som inte faller inom ramen för naturreservatet. Bland annat föreslår Vattenfall att schaktmassor läggs upp mellan reservatet och lekplatsen i Nohaga park. Detta ligger utanför ramen för dispensprövningen och vi tar inte ställning till om lokaliseringen är lämplig. Den kan vara bygglovspliktig och behöver också stämmas av med kommunens park- och naturavdelning. Om förorenade schaktmassor förväntas eller påträffas ska miljöskyddskontoret kontaktas. Upplag eller återanvändning av förorenade schaktmassor kan kräva en anmälan till miljöskyddsnämnden. I ansökan tas även upp att träd eventuellt behöver flyttas tillfälligt. Alléer är generellt biotopskyddade och Vattenfall bör ta upp frågan med länsstyrelsen som är prövnings- och tillsynsmyndighet.

Justerandes sign

Justerandes sign

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

2016-05-16

Forts SBN § 71

Ärendet har behandlats av Samhällsbyggnadsnämndens arbetsutskott 2016-05-09, § 65.

Samhällsbyggnadsnämndens beslut

Samhällsbyggnadsnämnden ger med stöd av 7 § 7 kap. miljöbalken Vattenfall Eldistribution AB dispens att anlägga markförlagda elledningar och att riva befintlig luftledning. Arbetena ska ske enligt ansökan samt nedanstående villkor.

Som villkor för dispensen gäller att:

- Arbetena ska ske under perioden november-mars.
- Klämmavägen ska återställas efter förläggningsarbetena.
- Det ska vara möjligt att under anläggningstiden passera på den stig som korsar Klämmavägen i norra delen av reservatet (se bifogad karta).
- Större träd utmed Klämmavägen får inte avverkas och ska skyddas mot skador (se länsstyrelsens informationsbroschyr "Skydda träden vid arbeten"). Den skyddsvärda bok som växer vid Klämmavägen ska särskilt skyddas mot negativ påverkan på träd eller rotsystem (se bifogad karta).
- Rivningen av luftledningen ska ske så att markskador eller skador på träd undviks.
- Bergdubb och stagförankringar för luftledningen ska kapas i marknivå om de utgör en risk för skador på vilt.
- Framtida kabeldragning får inte äventyra utbyggnadsplaner i Noltorp.

Skäl för beslutet är att lokaliseringen innebär minst intrång i reservatet och naturmiljön i övrigt enligt de alternativ som studerats inom ramen för miljökonsekvensutredningen till ansökan om linjekoncession. Verksamheten sker under en begränsad tid. Med de försiktighetsåtgärder som föreslås i ansökan tillsammans med villkoren motverkas inte syftet med naturreservatet.

Samhällsbyggnadsnämnden beslutar med stöd av 1 § 27 kap. miljöbalken samt Alingsås kommuns taxa för prövning och tillsyn inom miljöbalkens område om 7 600 kronor i avgift för prövning av dispensansökan. Avgiften grundar sig på 8 timmars handläggning och timtaxan 950 kr per hel timme handläggningstid.

Enligt 7 § 7 kap. miljöbalken upphör dispensen att gälla om åtgärderna inte påbörjats inom två år eller avslutats inom fem år från den dag då beslutet vinner laga kraft.

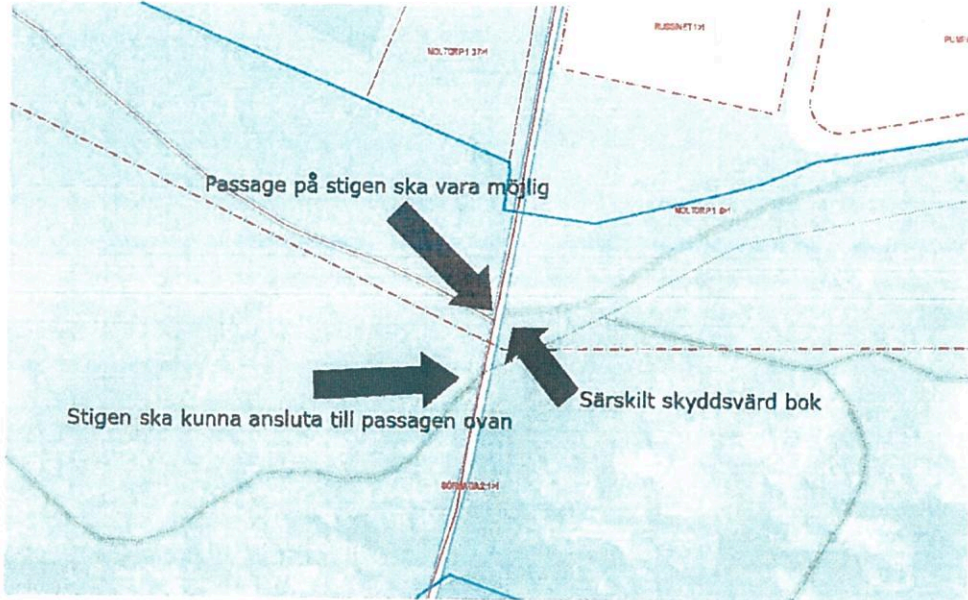
Detta beslut gäller enbart prövning enligt reservatsföreskrifterna (vilket även innefattar strandskyddsfrågan inom reservatet). Inför arbetena ska samråd ske med Alingsås kommun, bl. a. som väghållare och park- och reservatsförvaltare. För upplag av massor utanför reservatet kan det behövas bygglov. Om förorenade schaktmassor förväntas eller påträffas ska miljöskyddskontoret kontaktas. Upplag eller återanvändning av förorenade schaktmassor kan kräva en anmälan till miljöskyddsnämnden. Eventuella ingrepp i biotopskyddade alléer kan kräva dispens från länsstyrelsen.

Justerandes sign	Justerandes sign	Justerandes sign	Utdragsbestyrkande
			

2016-05-16

Forts SBN § 71

Beslutskarta

Protokollsanteckning

Thomas Pettersson (C) lämnar följande anteckning till protokollet:

"Eftersom ärendet övergår till Tekniska förvaltningen i byggskedet så vill SBN understryka vikten av att de skyddsvärda träden bevaras, samt att väl tilltagna viten sätts vid skador eller avverkning av skyddade träd."

Exp:

Vattenfall Eldistribution AB, 461 88 Trollhättan
Miljöskyddsnämnden
Tekniska nämnden
Kultur- och fritidsnämnden

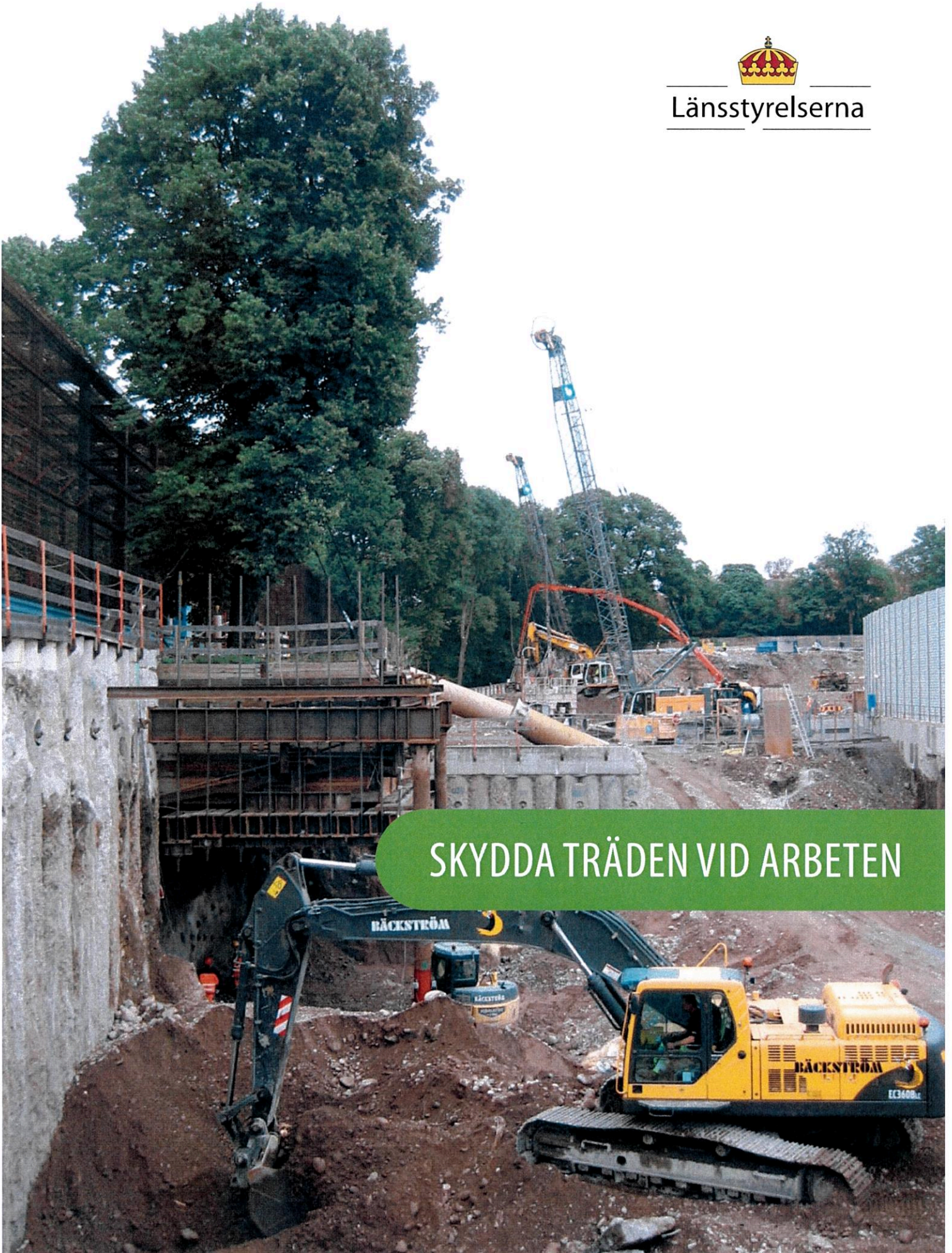
Bilaga till Vattenfall:

Beslutskartan
Informationsbroschyr "Skydda träden vid arbeten"

Justeraandes sign 	Justeraandes sign 	Justeraandes sign	Utdragsbestyrkande
--	--	-------------------	--------------------

Länsstyrelserna

SKYDDA TRÄDEN VID ARBETEN

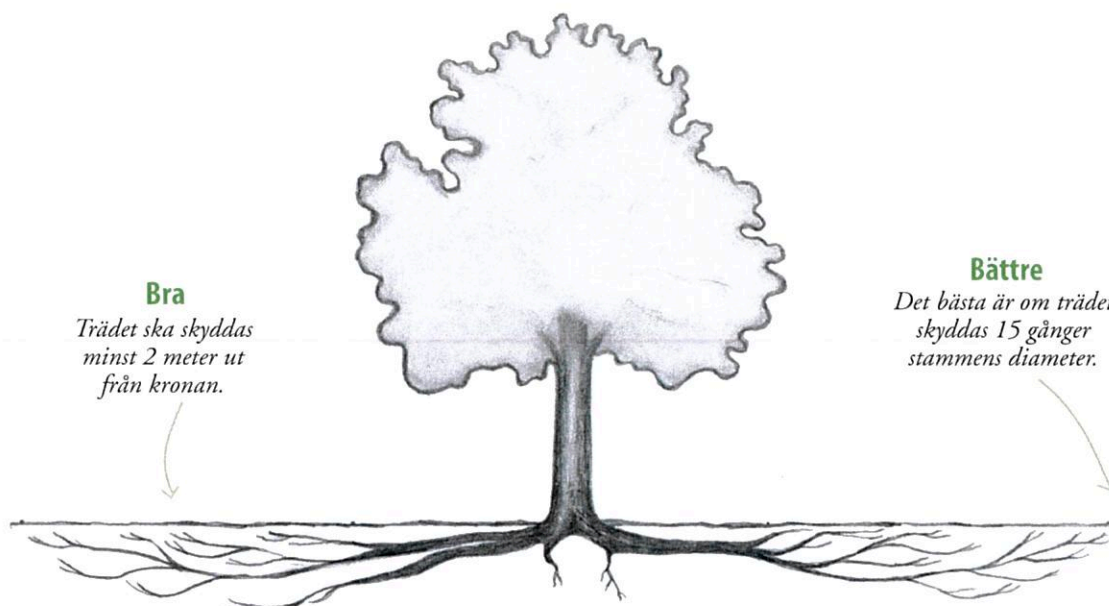

Skyddade träd

TRÄD I STÄDER ÄR VIKTIGA ATT BEVARA. De ger karaktär till områden och skapar värdefulla funktioner så som skugga, insynskydd och temperaturreglering som både är svåra och dyra att ersätta. Äldre träd kan också ha ett kulturhistoriskt värde och är dessutom betydelsefulla för många lavar, insekter och fåglar som bor där.

INFORMATIONEN I DENNA FOLDER riktar sig till dig som exempelvis arbetar med planering av byggnationer eller ledningsdragningar, utför grävarbeten eller beläggningsarbeten i närheten av träd.

Principskissen visar hur trädets rotsystem sträcker sig långt utanför trädkronan, ungefär femton gånger stammens diameter. Rötterna går inte speciellt djupt ner eftersom de behöver syre. De flesta rötter finns från ytan och ner till ungefär en halv meter. Längre ner finns främst stödjande rötter som är viktiga för trädets stabilitet.

n vid arbeten

Hur kan träd skadas vid arbeten?

Om rotsystemet skadas påverkar det trädets vitalitet, förankring och stabilitet. Ibland kan det gå flera år innan skadan märks och det är inte alltid att skadan kopplas samman med den åtgärd som genomfördes på platsen flera år tidigare. Träd kan skadas på flera sätt vid arbeten:

- Om rötterna grävs av påverkas trädets stabilitet utan att det alltid syns och när trädet vuxit sig större eller utsätts för en hög belastning till exempel vid hård vind eller mycket snö kan trädet lägga sig.
- Om marken runt rötterna kompakteras av tunga fordon eller depåer av material, minskar möjligheten för de finare rötterna att ta upp syre. De får också svårare att breda ut sig i den hårda marken. Vattnet som rötterna ska ta upp får svårare att tränga ner om marken kompakteras. Det kan leda till rotdöd och dålig vitalitet i hela trädet.

Mark som en gång blivit kompakterad är svår att återställa både på naturlig eller på mekanisk väg. Skadorna är svåra att reparera men fullt möjliga att förebygga!

Tips!

Det bästa är att planera arbetet så att trädet från början har gott om plats och utrymme att växa. Då minskar risken för eventuell konflikt i framtiden och alla fördelar med träd i tätortsmiljöer behålls.

Riktlinjer för skydd av träd vid arbeten

- Rötterna skyddas genom att avgränsa ett område runt trädet med staket, betongsuggor eller liknande. Området ska vara minst 2 meter utanför kronans ytterkant, men helst 15 gånger stammens diameter.
- Inom området ska inte grävning, körning med tunga fordon, upplägg av massor, uppställning av bodar eller arbetsmaskiner ske.
- Inom området ska inte heller bensin, diesel, bekämpningsmedel eller lösningsmedel hanteras.
- Om det avgränsade området är mindre än 15 gånger stammens diameter bör extra hänsyn tas till rötterna vid grävning.
- Grövre rötter bör så långt som det är möjligt inte skadas vid grävning, framförallt om de är tjockare än 5 cm. Ett sätt att undvika att skada rötterna är att handgräva runt dem.
- Rötter som måste kapas, ska beskäras med beskärningssåg eller sekator.
- Schaktens sidor bör vattnas och täckas under det att arbetet pågår och schakten bör fyllas igen så snart som möjligt.
- Begränsa byggtrafiken till några få stråk i området. Om trafik behöver gå i närheten av träd, kan plattor eller annan avlastande markbeläggning placeras ut för att minska risken för kompaktering.

Det räcker inte att enbart skydda stammen mot påkörningsskador om man samtidigt använder marken under trädets krona till uppställningsplats och för transport av tunga fordon. Trädets vitalitet kommer att påverkas och trädet kommer förmodligen sakta dö av de skador som uppkommer på rotsystemet och av att marken blivit kompakterad.

Skydda istället trädet genom att tydligt avgränsa så stort område runt trädet som möjligt där både transport och upplag är förbjudna.

Kom ihåg hur du kan hjälpa träden
nästa gång du arbetar i närheten av dem!

Länstyrelserna

Datum: 2016-04-13
Handläggare: Hannes Nilsson
Direktr:
Beteckning: 2016.024 SBN

Samhällsbyggnadsnämnden

Ansökan om dispens från reservatsbestämmelser, Nolhaga Berg

Ärendebeskrivning

Vattenfall Eldistribution AB har ansökt om dispens från föreskrifterna för det kommunala naturreservatet Nolhaga Berg för att anlägga markförlagda elledningar genom reservatet samt att riva befintlig luftledning. Vattenfall planerar att lägga elledningarna i Klämmavägen som går genom reservatet.

Samhällsbyggnadsnämnden återremitterade 2016-03-21 för ytterligare utredning av linjedragning av ledningen (även utanför reservatet), bevarande av träd och eventuella vitesförelägganden av detta.

Förvaltningens yttrande

Linjedragning utanför reservatet

Vattenfall har kompletterat ärendet med en mer detaljerad karta över linjedragningen i anslutning till naturreservatet. I dispensärendet är det endast sträckningen genom reservatet som ska beaktas. Linjedragningen i övrigt prövas av Energimarknadsinspektionen som linje/nätkoncession. Alingsås har i början av april fått förslaget till koncession på remiss. Vi har då möjlighet att yttra oss om linjedragningen i stort, t ex utmed fotbollsplaner och genom Nolhaga park. Samhällsbyggnadsnämnden yttrade sig 2014-06-09 i samrådsprocessen för den miljökonsekvensbeskrivning som ska ingå i koncessionsansökan.

Vitesföreläggande för att bevara träd

Skyddsvärda träd är generellt viktiga att bevara och ingår i grunderna för naturreservatet Nolhaga Berg. I Alingsås är det miljöskyddsnämnden som är tillsynsmyndighet inom kommunala naturreservat. Som sådan har man möjlighet att utfärda de förelägganden som behövs för att reservatets föreskrifter ska följas. Normalt förenas förelägganden inte med viten, det sker bara om man misstänker att föreläggandet inte kommer att följas eller om det gäller mycket höga naturvärden. I Sverige har vi en grundläggande rättsprincip att dubbelbestraffning inte får ske (förutom i några lagreglerade undantag). Det är straffsanktionerat att bryta mot

villkoren i en dispens och det går därmed inte att förena dispensen med vite (vilket då räknas som dubbelbestraffning). Detta gäller även eventuella beslut från tillsynsmyndigheten. Däremot kan kommunen som markägare skriva in viten i avtal om ledningsdragning eller påtala eventuella framtida krav på skadestånd i samband med lantmäteriförrättning om ledningsrätt.

Ärendet: Ansökan om dispens

Dispensprövning

En prövning av dispens eller tillstånd i ett naturreservat har tre viktiga utgångspunkter: föreskrifterna, reservatets syfte och särskilda skäl. Det är **endast dessa** som kan ingå i prövningen. En dispens kan förenas med villkor om skydds- och försiktighetsåtgärder. Vid större intrång i ett reservat ingår även krav på kompensationsåtgärder. Vid en dispensprövning ska 2 kap. miljöbalken tillämpas. De hänsynskrav som är tillämpliga i det här fallet är kraven på skyddsåtgärder, försiktighetsmått samt val av plats.

Syftet med naturreservatet Nolhaga berg

Området har höga naturvärden och rekreativskvaliteter knutet till lövskog, i synnerhet bokskog. Reservatets ändamål är att bevara och utveckla dessa värden och kvaliteter.

Ansökan

Ansökan gäller ledningsdragning genom schaktning av ledningsgrav samt rasering av befintlig 40 kV-ledning. Under förlägningsarbetet kommer Klämmavägen att vara avstängd i cirka 2-3 månader. De skyddsåtgärder som Vattenfall förslår är:

- att tidpunkten i möjligaste mån anpassas så att de inte genomförs sommartid eller under Lights in Alingsås
- planering så att ingen kabelskarv läggs inom reservatet (minskar risk för grävning under driftskedet)
- försiktighet vid en skyddsvärd bok

Föreskrifter

Följande föreskrifter i naturreservatet kan beröras i det aktuella fallet:

- A3 förbud mot att anlägga mark eller luftledning...
- A7 förbud mot att avverka träd...
- A8/C6 förbud mot att framföra motordrivet fordon...
- C1 förbud mot att skada levande eller döda stående eller omkullfallna träd och buskar

Skyddsåtgärder och försiktighetsmått

De åtgärder som vattenfall förslår behöver kompletteras med ytterligare föreskrifter för att inte motverka syftet med reservatet. Det är viktigt att större träd, utöver den särskilt skyddsvärda boken, inte avverkas eller skadas. Klämmavägen används under hela året men mest under perioden april-september. Det gäller såväl för besök i naturreservatet som för allmän passage. Vattenfall bör stämma av tiderna i detalj med Alingsås kommun (t ex Tekniska förvaltningens gatuavdelning och park- och naturavdelning).

Lokalisering

Syftet är att ansluta en eventuell vindkraftpark i Rödene med befintlig transformatorstation vid Alfhemsvägen. Vattenfall har gjort en lokaliseringsstudie inom ramen för ansökan om linjekoncession. Väster om reservatet Nolhaga berg finns naturreservatet Nolhagaviken som även är Natura 2000-område. Kring Mjörn finns också strandskydd på 300 meter. Öster om Nolhaga Berg ansluter centrala Alingsås. Vi bedömer att lokaliseringen innebär minst intrång i reservatet, övriga områdesskydd enligt miljöbalken och naturmiljön i övrigt. Rasingen och samlokaliseringen av befintlig luftledning i Klämma är också en positiv åtgärd för reservatet.

Övrigt

Ansökan innehåller flera åtgärder som inte faller inom ramen för naturreservatet. Bland annat föreslår Vattenfall att schaktmassor läggs upp mellan reservatet och lekplatsen i Nolhaga park. Detta ligger utanför ramen för dipsensprövningen och vi tar inte ställning till om lokaliseringen är lämplig. Den kan vara bygglovspliktigt och behöver också stämmas av med kommunens park- och naturavdelning. Om förorenade schaktmassor förväntas eller påträffas ska miljöskyddskontoret kontaktas. Upplag eller återanvändning av förorenade schaktmassor kan kräva en anmälan till miljöskyddsnämnden. I ansökan tas även upp att träd eventuellt behöver flyttas tillfälligt. Alléer är generellt biotopskyddade och Vattenfall bör ta upp frågan med länsstyrelsen som är prövnings- och tillsynsmyndighet.

Förslag till beslut i Samhällsbyggnadsnämnden

Samhällsbyggnadsnämnden ger med stöd av 7 § 7 kap. miljöbalken Vattenfall Eldistribution AB dispens att anlägga markförlagda elledningar och att riva befintlig luftledning. Arbetena ska ske enligt ansökan samt nedanstående villkor.

Som villkor för dispensen gäller att:

- Arbetena ska ske under perioden november-mars.
- Klämmavägen ska återställas efter förlägningsarbetena.
- Det ska vara möjligt att under anläggningstiden passera på den stig som korsar Klämmavägen i norra delen av reservatet (se bifogad karta).
- Större träd utmed Klämmavägen får inte avverkas och ska skyddas mot skador (se länsstyrelsens informationsbroschyr "Skydda träden vid arbeten"). Den skyddsvärda bok som växer vid Klämmavägen ska särskilt skyddas mot negativ påverkan på träd eller rotsystem (se bifogad karta).
- Rivningen av luftledningen ska ske så att markskador eller skador på träd undviks.
- Bergdubb och stagförankringar för luftledningen ska kapas i marknivå om de utgör en risk för skador på vilt.

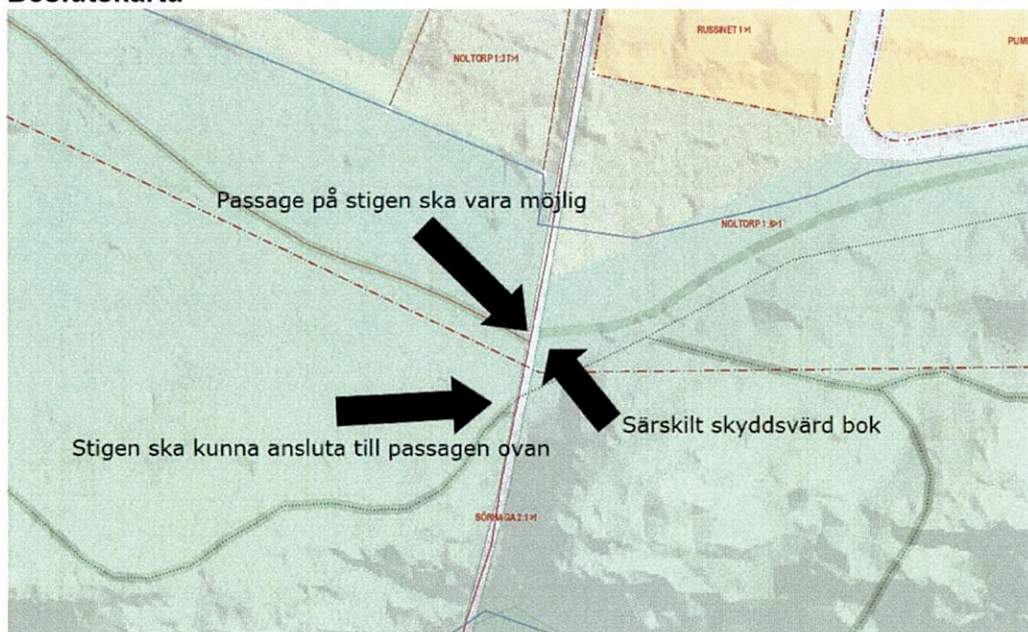
Skäl för beslutet är att lokaliseringen innebär minst intrång i reservatet och naturmiljön i övrigt enligt de alternativ som studerats inom ramen för miljökonsekvensutredningen till ansökan om linjekoncession. Verksamheten sker under en begränsad tid. Med de försiktighetsåtgärder som föreslås i ansökan tillsammans med villkoren motverkas inte syftet med naturreservatet.

Samhällsbyggnadsnämnden beslutar med stöd av 1 § 27 kap. miljöbalken samt Alingsås kommuns taxa för prövning och tillsyn inom miljöbalkens område om 7 600 kronor i avgift för prövning av dispensansökan. Avgiften grundar sig på 8 timmars handläggning och timtaxan 950 kr per hel timme handläggningstid.

Enligt 7 § 7 kap. miljöbalken upphör dispensen att gälla om åtgärderna inte påbörjats inom två år eller avslutats inom fem år från den dag då beslutet vinner laga kraft.

Detta beslut gäller enbart prövning enligt reservatsföreskrifterna (vilket även innefattar strandskyddsfrågan inom reservatet). Inför arbetena ska samråd ske med Alingsås kommun, bl a som väghållare och park- och reservatsförvaltare. För upplag av massor utanför reservatet kan det behövas bygglov. Om förorenade schaktmassor förväntas eller påträffas ska miljöskyddskontoret kontaktas. Upplag eller återanvändning av förorenade schaktmassor kan kräva en anmälan till miljöskyddsmyndigheten. Eventuella ingrepp i biotopskyddade alléer kan kräva dispens från länsstyrelsen.

Beslutskarta

Exp:

Vattenfall Eldistribution AB, 461 88 Trollhättan
Miljöskyddsmyndigheten
Tekniska nämnden
Kultur- och fritidsmyndigheten

Bilaga till Vattenfall

Beslutskartan
Informationsbroschyr "Skydda träden vid arbeten"

Samhällsbyggnadskontoret

Birgitta Wiktorson Ekman
Planchef

Hannes Nilsson
Kommunekolog

Godkänd av: Birgitta Wiktorson Ekman
Titel:
Datum: 2016-05-02

**Avvikelse mot
strandskyddbestämmelser i
miljöbalken (MR 2018-2778)**

3

2019.012 MN

Datum: 2019-03-12
Handläggare: Fredrik Holmqvist
Direktr:
Diariennr: 2019.012 MN

Miljöskyddsnämnden

Avvikande byggnation mot strandskyddsdispens (MR 2018-2778)

Ärendebeskrivning

Miljöskyddskontoret fick den 23 november 2018 kännedom om en byggnation på fastigheten Björkekärr 2:12 via tips från länsstyrelsen. Via tipset kunde handläggaren också ta del av en hemsida där många bilder på byggnaderna fanns att tillgå. Miljöskyddskontoret kunde vid vidare granskning konstatera att man inte hållit sig till det beslut om dispens som Samhällsbyggnadsnämnden gav den 25 september år 2017 för byggnation på fastigheten Björkekärr 2:12.

Beredning

Det som strandskyddsdispensen avsåg är en tillbyggnad av befintlig bastu på 5 m² med ytterligare 10 m². Till ansökningshandlingarna har fastighetsägaren (FÄ) bifogat en avbildning av den ungefärliga utformningen på den byggnad som planerades, denna bild refererar fastighetsägaren till som "typskiss". De byggnationer som uppfördes stämde inte överens med det material som lämnades in vid ansökan om strandskyddsdispens. Fastighetsägaren har i samband med ombyggnationen av bastun byggt ett större soldäck/altan i anslutning till bastun, vilken ej ingår i den dispens FÄ fick. En brygga kunde också konstateras på platsen, vilken det saknas strandskyddsdispens för.

Fastighetsägaren motiverade i dispensansökan, samt vid telefonsamtal den 30 november år 2018 att platsen varit ianspråktagen sedan 40-talet och att bastu och brygga funnits sedan dess. Enligt flygbilder som kommunen har tillgång till, inklusive bilder från 1964 och 1975, fanns ingen brygga eller tecken på tidigare uteplats/altan på platsen. Vid ett möte den 11 januari 2019 kommenterade FÄ flygbilderna. FÄ menade att bryggan tas upp varje år för att inte isen ska ta den och därmed inte syns på kommunens flygbilder p.g.a. att bryggor ej skulle vara på plats vid det tillfälle då flygbilderna tas.

Inspektion på fastigheten gjordes den 7 december 2018. Miljöskyddsinspektörer knackade på bostadshuset på fastigheten men fick inget svar och gick därmed vidare med inspektionen. En cementerad gång på klipporna kunde också observeras vid inspektionen.

FÄ kompletterade ärendet med ett servitut från 40-talet som avser avstyckning av fastigheter. Servitutet avser även att en mindre brygga/anordning får anläggas vid strandkanten.

Den 14 december 2018 skickade Miljöskyddskontoret en kommunikering inför beslut till FÄ. Fastighetsägare fick möjlighet att yttra sig i ärendet senast den 21 januari 2019.

Ett möte hölls på Sveagatan 12, den 11 januari, mellan fastighetsägarna, miljöskyddsinspektörer samt bygglovshandläggare för att reda ut eventuella frågeställningar som uppkommit under ärendets gång.

Den 14 januari 2019 begärde FÄ anstånd till den 21 februari 2019. Senast datum för att komma in med yttrandet ändrades till den 17 februari 2019.

Yttrande över kommunikering inför beslut (underrättelse) inkom till Miljöskydds-kontoret den 13 februari 2019.

Bemötande av inkomna synpunkter

Enligt 25 § förvaltningslagen ska en myndighet innan den fattar beslut i ärendet underrätta den som är part om allt material som är av betydelse för beslut och ge parten tillfälle att yttra sig över materialet. Preciserade åtgärder framgår i detta beslut.

Tillsynsärende gällande PBL bedrivs av Samhällsbyggnadskontoret (SBK). Miljöskyddskontoret gör ingen bedömning vad avser plan och bygglagen, denna bedömning står handläggare på samhällsbyggnadskontoret för. Det som nämndes i det "första brevet" bedömdes i samråd med handläggare på samhällsbyggnads-kontoret och miljöskyddskontoret ansåg att det fanns misstanke om att bygglov krävs baserat på områdesbestämmelser för Saxebäcken.

Vad avser åtgärder som anses olovliga enligt strandskyddsbestämmelserna anser miljöskyddskontoret har besvarats vid åtskilliga tillfällen.

Miljöskyddskontoret anser sig ha bemött FÄ synpunkter på brev 1 vid tidigare konversationer i epost, telefon samt vid möte. Miljöskyddskontoret i egenskap av myndighetsutövare, gör en utredning i varje enskilt fall för att kontrollera om miljöbalken och tillhörande bestämmelser följs. Ett antal frågor som är relevanta för ärendets utredning har ställts till FÄ, inklusive frågan som gäller Plan och bygglagen (PBL). Miljöskyddskontoret har inte befogenhet att bedriva tillsyn enligt PBL. Miljöskyddskontoret har inte heller för avsikt att bedriva tillsyn enligt PBL. Miljöskyddskontoret anser dock att frågorna som ställdes till fastighetsägare är viktiga för utredning av tillsyn enligt strandskyddsbestämmelserna.

FÄ påtalade vid mötet den 11 januari 2019 att han tolkat en text på kommunens hemsida på ett sätt som gjorde det möjligt att bygga en angränsande altan till byggnaden utan att en dispens krävdes. I yttrande från den 13 februari 2019 lämnade FÄ samma syn på tolkning av kommunens hemsida.

Miljöskyddskontorets bedömning

Bastun

Enligt praxis har fastighetsägare beviljats dispens från strandskyddsbestämmelserna för ersättningsbyggnad eller komplementbyggnad, med åberopande av 7 kap 18 c 1 miljöbalken, endast om hemfridszonen inte utvidgas annat än obetydligt (se bl a MÖD 2009:35). Samhällsbyggnadsnämnden meddelar i sitt beslut om strandskyddsdispens att tillbyggnaden sker inom ianspråktagen område och att ingen utökning av hemfridszonen sker.

Miljöskyddskontoret har tagit del av handlingar i ansökan om strandskyddsdispens. Den dispens som beviljats fastighetsägarna till Björkekärr 2:12 avser tillbyggnad av befintlig komplementbyggnad på 5 m², bastun, med ytterligare 10 m². Till ansökan om strandskyddsdispens bifogades ett förslag till tomtplatsavgränsning, en bild på hur platsen såg ut vid ansökningstillfället och en typskiss på den tänkta byggnaden.

Bastuns utformning skiljer sig mycket från det som visades upp som en ungefärlig typskiss på vad som planerades att bygga på platsen. Genom dess nuvarande utformning ger byggnaden samt tillhörande konstruktioner en betydligt större privatiseringseffekt än det som typskissen visade. Den största faktorn till denna utökade privatiseringseffekt är de stora fönsterpartier FÄ valt att ha istället för de mindre fönster som uppvisades på typskissen. FÄ

har också valt att inte ha en trädörr utan en helglasad altandörr till bastun. Byggnadens utformning i sig med stort överhängande tak, samt utstickande tak (skärmtak) med pelare ger också ett större intryck av privatisering än det som typskissen gav intryck av.

Bastubyggnadens totala byggnadsareal har tagits fram i samråd med samhällsbyggnadskontoret. Enligt regelverk och riktlinjer i PBL för mätning av byggnader är den totala byggnadsarean ca 27,5 m². Då är den överhängande takdelen på 78 cm medräknat, regelverk säger att överhängande tak endast får vara högst 50 cm bred. Skärmtaket kan ej anses vara av en enkel konstruktion och tas därför med i beräkning. Arealen räknas ut enligt nedan:

$$(2,8 \text{ m (byggnadens bredd)} + 0,78 \text{ m (överhängande tak)}) \times (1,8 \text{ m (skärmtakets bredd)} + 5,9 \text{ m (byggnadens längd)}) = 27,5 \text{ m}^2$$

Beräkning av bastubyggnaden utan skärmtak och överhängande tak.
 $5,9 \text{ m (byggnadens längd)} \times 2,8 \text{ m (byggnadens bredd)} = 16,5 \text{ m}^2$

Miljöskyddskontoret har enligt ovan kunnat konstatera att den byggda bastun överskrider den totala byggnadsarean som dispensen beviljar på totalt 15 m².

Miljöskyddskontoret bedömer att bastun ligger i det beslutad tomtplats-avgränsningen dock utformningen av och storleken på bastun, även utan trädäcket, är emellertid sådan att det kan antas få en avhållande effekt på det rörliga friluftslivet i området utanför tomtplatsavgränsningen, särskilt när det gäller sjöfarande i närområdet. Miljöskyddskontoret bedömer att bastun utökar hemfridzonen betydligt och därför behöver åtgärder på glaspartier och skärmtak vidtas för att tillgodose strandskyddets syften.

Miljöskyddskontoret bedömer att borttagande av överhängande tak blir en inskränkning i enskilda rätt och att gå längre än det som krävs för att syftet med strandskyddet ska tillgodoses.

Soldäcket/Altanen

FÅ menar att den större byggnationen av ett soldäck/altan som gjorts, vid första påtalan, endast var renovering av en befintlig stenlagd uteplats som ska ha funnits där sedan 40-talet. Varken vid inspektionstillfället eller via flygbilder kunde miljöskyddskontoret konstatera att någon stenlagd uteplats har funnits på plats där en altan/soldäck har byggts. Miljöskyddskontoret har fått tillgång till bilder som visar platsen innan byggnationen hade ägt rum. Bilderna är tagna av handläggare på Samhällsbyggnadskontoret, för prövning av strandskyddsdispensen (SBN dnr 2017-0331). Bilderna visar den tidigare bastun och att en stentrappa funnits där. Vid och runt om bastun är endast en naturlig stenformation, platsen är för övrigt generellt klippig. Det finns inga tecken på att en stenläggning existerat.

Miljöskyddskontoret kan konstatera att trädäcket/altanen inte ingick i dispensprövningen för tillbyggnad, vilket bekräftas av FÅ i yttrande den 13 februari 2019. Dessutom bedöms soldäcket/altanen utöka hemfridzonen betydligt och avhåller allmänheten från att vistas i området. Soldäcket/altanen bedöms därför vara olovlig.

Bryggan

Den nuvarande bryggan kan först uppfattas på kommunens flygbilder år 2013. Bryggan syns inte vid platsen på flygbilder från år 1964, 1975, 2002, 2009-11-12, 2015, 2016. På flygbild från år 2017 kan strukturen för bryggan ses vid strandkanten.

Bryggan har inte samma utformning som den brygga som faktiskt låg där på 40-talet (se flygbild fr. år 1947) vilket är ännu ett skäl för att den nuvarande bryggan anses vara ny och uppkommen efter att strandskyddsbestämmelserna trätt i kraft. Miljöskyddskontoret bedömer att dispens krävs för bryggan och därför anses vara olaglig. Vid inspektionstillfället var bryggan demonterad och förvarades på marken i närheten till bastun.

Vid mötet den 11 januari 2019 har FÄ fått möjlighet att presentera dokumentation eller bilder på att bryggan har funnits på plats. Ingen dokumentation eller bilder vad avser bryggan har redovisats.

Miljöskyddskontoret bedömer att den cementerade gången vid bryggan inte behöver tas bort då risken för skada på naturmiljön är större vid metoder för borttagning av sten än vad den privatiserande faktorn som denna åtgärd ger. Cementeringen i sig självt kommer inte ge en betydande privatisering efter att åtgärderna som detta beslut avser har vidtagits.

Sammanfattningsvis

Miljöskyddskontoret har, vid fältbesök, kunnat konstatera att de åtgärder som är utförda på fastigheten Björkekärr 2:12 har utförts inom strandskyddat område.

Sammantaget bedömer miljöskyddskontoret att åtgärderna, genom sin privatiserande effekt, allvarligt påverkar allmänhetens möjligheter att beträda och uppehålla sig i området och därför strider mot strandskyddets syfte.

Miljöskyddskontoret bedömer dessutom att soldäcket/altanen samt brygga är dispenspliktiga. Enligt miljöskyddskontorets kännedom har ingen dispensansökan för anläggningarna lämnats in. Dessa är därför olagligt uppförda.

Miljöskyddskontoret finner det befogat att förelägga fastighetsägare om att vidta återställningsåtgärder för att säkerställa att strandskyddets syfte efterlevs.

Omfattningen på de ingrepp som har gjorts samt att FÄ bedriver uthyrningsverksamhet gör att miljöskyddskontoret anser att föreläggandet behöver förenas med ett vite för att säkerställa och motivera att åtgärderna efterlevs.

Ekonomisk bedömning

Administrativ kostnad

Förslag till beslut

Miljöskyddsnämnden förelägger Karl Helmer, 197206155116, och Gabriele Helmer, 19770325-4248, att vidta följande åtgärder på fastigheten Björkekärr 2:12.

1. Vid ett vite på 40 000 kr ska de två fönster i bastubyggnaden som vetter mot sjön Mjörn ersättas med två fönster med följande mått: högst 1 m hög och högst 2 m bred (se punkt 1 i bild 1).

2. Vid ett vite på 20 000 kr ska glasdörren ersättas med en trädörr (se punkt 2 i bild 1). Ett glasparti om högst 1 m hög får förekomma i den nya trädörren.
3. Vid ett vite på 40 000 kr ska skärmtak på bastubyggnadens västra sida rivas och forsla bort (se punkt 3 i bild 1).
4. Vid ett vite på 50 000 kr ska soldäcket/altanen och trätrappan rivas och forslas bort. (se punkt 4 i bild 1). Ett soldäck/altan runt bastuns fasad om högst 1 m bred får förekomma. Det nya trädäcket får förses med ett enkelt staket.
5. Vid ett vite på 25 000 kr ska bryggan rivas och forslas bort. (se punkt 5 i bild 1)

De ovan nämnda åtgärderna ska vara vidtagna senast 180 dagar efter att beslutet vunnit laga kraft. Åtgärderna ska utföras på ett sådant sätt att naturmiljön inte kommer till skada.

Vite döms ut 180 dagar efter att beslutet vunnit laga kraft för varje enskild punkt där åtgärder inte vidtagits. Därefter döms vite ut, för varje karlenderår som åtgärderna inte vidtagits, 365 dagar efter det senaste vitesutdömandet.

Lagstöd: 7 kap 13-14 §§ Miljöbalken (MB), 7 kap 25 § MB, 26 kap 9 och 14 §§ MB, 1-4 §§ Lag (1985:206) om viten

Bilaga: Bild 1 – åtgärder
Bild 2 – areaberäkning
Synpunkter från fastighetsägare
Fotodokumentation
Tänkta byggnaden (Typskissen)

Beslutet ska skickas till

Fastighetsägare, Samhällsbyggnadskontoret

Fredrik Holmkvist
Miljöskyddsinspektör

Anna Ebbesson
Avdelningschef Livsmedels och hälsa

Bohusläns Advokatbyrå AB

Notarius Publicus

Miljöskyddskontoret Alingsås

Insändes per e-post
miljo@alingsas.se

1(7)

Uddevalla den 13 februari 2019

Dnr: 2018-2778

Angående klagomål på Fastigheten Björkekärr 2:12.

Karl och Gabriele Helmer ("Helmer") har sökt mitt biträde med anledning av kommunens kommunicering av planerat beslut.

Av kommuniceringen framgår inte på ett tydligt sätt, vilka exakta åtgärder som kommunen överväger att förelägga om. Det framgår inte heller vilka åtgärder som anses olovliga enligt plan- och bygglagen och vilka åtgärder som anses olovliga enligt strandskyddsreglerna.

För att kunna tillvarata sin rätt och bemöta påståendena vill Helmer därför veta vilka enskilda åtgärder kommunen överväger att förelägga om, samt den rättsliga grunden för varje separat åtgärd.

Helmer motsätter sig därför att kommunen förelägger dem enligt beslutsförslaget.

För den händelse kommunen överväger att avskriva ärendet motsätter sig Helmer inte detta.

När det gäller strandskyddet görs gällande att kommunen är förhindrad att ändra ett gynnande beslut på sätt som föreslås.

Adress

Junogatan 5
451 42 Uddevalla
stefan.andersson@bohuslansadvokatbyra.se
www.bohuslansadvokatbyra.se

Telefon

0522 - 250 13
SMS 076 - 89 68 504

Bankgiro: 501-0103

Org. Nr: 556944-9217
Klientmedel: 769 513 638
Moms reg nr: SE 556944921701
Godkänd för F-skatt

Beslutsunderlaget innehåller dessutom flera felaktiga beskrivningar som medför att tjänstemannen gör en felaktig bedömning och slutsatser som varken är sakliga eller objektiva.

Helmer vill därför på detta sätt redovisa sin inställning till kommunens hantering och kommenterar varje punkt nedan.

De punkter som Helmer fått klagomål på i **Brev 1** (2018-11-23):

1. Bastun inte utformad enligt ansökan om strandskyddsdispens.
2. Soldäck, fanns inte med i ansökan.
3. Brygga fanns inte med i ansökan.
4. Bygglov ska sökas eftersom byggnaden är större än 10 m².

De punkter som Helmer fått klagomål på i **Brev 2** (2018-12-14):

1. Kommunen bedömer att det inte finns något i ansökningshandlingarna som kunde tyda på de åtgärder som vidtagits.
2. Kommunen bedömer att byggnationerna sträcker sig utanför den tomtplatsavgränsning som gjorts vid ansökan.
3. Åtgärdens privatiserande effekt strider mot strandskyddets syften.

Brev 1, punkt 1

I ansökan om strandskyddsdispens (handläggare Martin Frank Cederbom) presenterade Helmer en ungefärlig typskiss den 25 april 2017.

Typskissen visar en byggnad som är tydligt mindre än 15m².

För kommunens handläggare borde det varit enkelt att konstatera att byggnaden på typskissen är betydligt mindre än de 15 m² som angavs i ansökan och att typskissen därför inte motsvarade den sökta åtgärden i detalj.

Om det hade varit av betydelse för handläggningen borde handläggaren begärt mer exakta angivelser. Bygglovshandläggaren informerade dock Helmer att typskissen var tillräcklig för prövningen.

I beslutsunderlaget för den beviljade strandskyddsdispensen finns typskissen inte omnämnd, vare sig i text eller som bilaga till beslutet. Den ingår därför inte i beslutet. Bastun är utformad enligt ansökan.

Efter att dispens meddelats och vunnit laga kraft besökte Helmer på nytt kommunen (handläggare Cederbom) för att höra vilka handlingar som krävdes för bygglov eller startbesked.

Helmer blev då informerad om att det inte krävs bygglov eller startbesked för bastun, eftersom den är en mindre komplementbyggnad och att den ersatte den gamla bastun som låg på samma plats.

Vid mötet med kommunens tjänstemän på stadsbyggnadskontoret den 11:e januari 2019 kunde man även gemensamt konstatera att det finns många likheter mellan byggnaden i typskissen och den färdiga byggnaden såsom liggande panel, pulpettak, sidofönster, placering av dörr mm. Färgsättningen som använts är den som angetts i ansökan.

Det som skiljer bastun från typskissen är att fönstren på framsida är större samt att dörren är av glas och inte trä.

Bastun ligger fortfarande på samma plats som den gamla bastun ca 20 meter från huvudbyggnaden och inom konstaterad hemfridzon.

Huvudbyggnaden har stora glasfönster mot sjön sedan år 1945. Fönstren på bastun avviker inte mot huvudbyggnadens utformning av fönster.

Stora glaspartier är dessutom mycket vanliga inom området.

Brev 1, punkt 2

Helmer har inte tagit upp trädäcket/terrassen i ansökan om strandskydd då strandskyddsdispens inte krävs enligt information på Kommunen hemsida. *"Det är tillåtet att göra mindre renoveringar på hus utan strandskyddsdispens. Tillbyggnader och ändringar kan kräva dispens om det kan medföra ökad privatisering. Kontakta miljöskyddskontoret eller bygglovsavdelningen om du känner dig osäker. Det är också tillåtet att göra en anordning, till exempel en stödmur eller terrass, om den ligger helt och hållet inom tomtplatsen."* (Text kopierad från Alingsås kommuns hemsida)

Helmer har dessutom fått muntligt besked om att terrassen är mindre än 120cm över befintlig marknivå och inte kräver bygglov. (Besök på samhällsbyggnadskontoret bygglovsinspektör Håkan Söderberg den 20 dec 2018.)

Terrassen är placerad på samma naturliga platå som har fastställts som hemfridzon i dispensbeslutet. Terrassen utvidgar inte befintlig hemfridzon.

Terrassen ligger ovanför den stenlagda uteplatsen vid bastun. Uteplatsen har funnits och använts som sådan under lång tid.

Den stenlagda uteplatsen nämndes både av Helmer i ansökan och togs upp i beslutet om strandskyddsdispensen med argumentation att området där bastun är placerad redan är ianspråktaget sedan 40-talet för ändamålen bastu, uteplats, båtplats och brygga.

Brev 1, punkt 3

Bryggan har inte tagits upp i ansökan eftersom den finns sedan tidigare.

Kommunen har felaktigt påstått i ”kommunicering av beslut” att bryggan har byggts i samband med basturenovering, men detta är inte korrekt.

Kommunen hävdar att Helmer inte kan bevisa att bryggan legat i kontinuerligt sedan år 1975 och av den anledningen krävs strandskyddsdispens. Stöd för kommunens uppfattning är två flygbilder.

Helmer ifrågasätter kommunens underlag eftersom flygbilder normalt tas innan lövsprickning och vid snösmältning. Flygbilderna visar därför inte strandlinjen vid en tidpunkt då bryggor ligger i sjön.

Brygga har funnits på fastigheten sedan 40-talet. Bryggan tas upp varje höst och läggs i när isen inte riskerar förstöra den.

Bryggan finns dokumenterad på fotografier från år 1946 och framåt.

Helmer har dessutom ett servitut från år 1944 för brygga på platsen som styrker uppgiften. Fastigheten har således bedömts vara varaktigt lämpad för sitt ändamål med tillhörande bryggrättighet.

Det finns flera bryggfästen där bryggan fästs i berget, en stentrappa som leder till bryggan och det finns fästen kvar i strandbotten.

Sammantaget styrker detta att bryggan funnits på platsen i många år. Bryggan är väldokumenterad.

Bryggan är också utformad på ett sätt som stämmer väl överens med de rekommendationer som naturvårdsverket tagit fram.

Stranden är brant och stenig vilket gör det mycket svårt att lägga till med båt utan brygga.

Bryggan är också viktig för Helmers sociala liv vid Mjörn, eftersom den gör det möjligt för dem och andra att på ett säkert sätt ta sig i och ur en båt vid stranden samt för att de överhuvudtaget ska kunna nå fastigheten vattenvägen.

Båtar används av tradition hellre än bilar för att hälsa på vänner och bekanta utmed sjön.

Brev 1, punkt 4

Helmer ifrågasätter den nya uppgiften om att bygglov behöver sökas och önskar att kommunen redovisar varför man ändrat uppfattning samt det rättsliga stödet för uppfattningen.

Kommunen (Cederbom) har förklarat att bygglov eller startbesked inte krävs.

Brev 2, punkt 1

Bastun skiljer sig inte mycket från det som angetts i typskissen, se svar Brev 1, punkt 1 ovan.

Utöver detta finns många likheter mellan bilden i typskissen och den färdiga byggnaden.

Påståendet om att det inte finns något i ansökningshandlingarna som skulle tyda på byggnadens slutliga utseende är både personligt kränkande och felaktigt.

Dessutom ifrågasätts var uppgiften kommer ifrån, eftersom typskissen inte finns refererad eller hänvisad till i något av kommunens beslutsunderlag eller beslut.

Terrassen behöver, som angetts ovan, inte strandskyddsdispens enligt Alingsås kommun, utformningen av terrassen är dessutom bygglovsbefriat enligt möte med bygglovshandläggare och därför finns terrassen inte med i ansökan.

Bryggan finns på plats sedan tidigare och är därför inte heller med i ansökan.

Brev 2, punkt 2

Vid möte på Samhällsbyggnadskontoret 11e januari 2019 medgav kommunen att kartan som bifogats beslutet om strandskyddsdispens är felaktig.

Kartan har tillhandahållits av kommunen.

På kartan visar den ursprungliga placeringen av bastun ca 15 m från strandkanten, medan placeringen i verkligheten är ca 5 meter.

Det som uttrycks i texten är dock korrekt där det framgår att bastuns placering ska vara ca 5 meter från vattnet, det anges även att byggnaden står på en naturlig plåtå.

Vid samtal med Cederbom uttalade han att plåtån är liten och därför bör ses som hemfridszon i sin helhet.

Att plåtån bör ses som hemfridszon bekräftades även av Ygor Gejer vid möte på Samhällsbyggnadskontoret och står så i beslut om strandskyddsdispens.

Det nämns även i ansökningshandlingarna att platsen, bastu, uteplats, båtplats och brygga varit ianspråktaga sedan 40-talet och att platsen därför har utgjort hemfridszon alltsedan dess.

Brev 2, punkt 3

Att byggnationerna skulle kunna upplevas ha en privatiserande effekt har i realiteten ingen påverkan på allmänheten eller påverkar strandskyddets syften.

Byggnationerna har redan konstaterats ligga inom hemfridszonen och det saknar därför betydelse om de upplevs ha privatiserande effekt.

Sjelva använder Helmer området kring bastun ca 30 veckor per år och deras enskilda intresse överväger det allmänna intresset, särskilt som området redan varit ianspråktaget sedan 40-talet och ansetts ingå i hemfridszonen.

Det saknas rättsligt stöd för att ändra uppfattning om hemfridszonen.

Tillsynsavgift

Kommunen har meddelat att det kommer att debiteras en avgift med 950 kronor/timme. Uppgiften synes hämtad från av kommunen antagen taxa för prövning och tillsyn inom miljöbalkens område. (KF 13 juni 2018, § 117)

Helmer ifrågasätter om kommunen överhuvudtaget har rätt att debitera avgift för den typ av åtgärder som är aktuella i ärendet. Det begärs därför att kommunen redovisar stöd för sin uppfattning med hänvisning till taxa eller lag, samt om det är miljötillsyn eller PBL-tillsyn som avses med varje separat tillsynsåtgärd.

Mot bakgrund av att det redan finns ett gällande dispensbeslut där betalning av avgift skett, begär Helmer att eventuell avgift sätts ned eller helt efterges.

Sammanfattning

Sammanfattningsvis menar Helmer att man varit extra noggranna med att följa de regler som finns. De anser därför att de inte på något sätt ska klandras för sin byggnation.

Dessutom har de haft en aktiv dialog med myndighetspersoner på Alingsås kommun för att på ett proaktivt sätt hålla sig till gällande regler och för att undvika egna feltolkningar.

Platsen har varit ianspråktagen för bastu, uteplats, båtplats och brygga sedan 40-talet.

Området ingår sedan lång tid tillbaka i hemfridzonen vilket också är fastslaget i beslutet om strandskyddsdispensen. Beslutet har vunnit laga kraft och kan inte ändras.

Kommunen är förhindrad att ändra ett gynnande beslut på sätt som föreslås och för att kunna tillvarata sin rätt och bemöta påståendena är kommunen skyldig att redovisa varje enskild åtgärd man överväger att förelägga om, samt den rättsliga grunden för varje separat åtgärd.

Uddevalla som ovan

Stefan Andersson

Handlingar som bifogas:

- Strandskyddsdispens
- Servitut
- Mailkonversation

2017-09-25

SBN § 126 Dnr 2017.190 SBN

Björkekärr 2:12, strandskyddsdispens för tillbyggnad av komplementbyggnad (2017-0331)

Ärendebeskrivning

Ansökan avser strandskyddsdispens för tillbyggnad av komplementbyggnad på fastigheten Björkekärr 2:12. Komplementbyggnaden är en bastu på 5 m² som byggs till med 10 m². Byggnaden ska även efter tillbyggnaden användas som bastu. Området kring bastun har sedan 1940-talet använts av fastighetens ägare för båtplats, brygga, bastu och uteplats.

Den aktuella fastighetens storlek är 11 415 m². Avståndet från komplement-byggnaden till vattnet, Mjörn, blir ca 5 meter. Strandskyddet är vid fastigheten 300 meter. Fastigheten ligger utanför detaljplanerat område, men inom områdesbestämmelser, OB 16, Områdesbestämmelser för Saxebäcken.

Den aktuella platsen ligger inom riksintresse naturvård enligt Miljöbalken (Anten-Mjörn). Den aktuella platsen berörs inte av några övriga konstaterade natur-, friluftslivs- eller bevarandevärden.

För den tänkta åtgärden kan även krävas bygglov utifrån plan- och bygglagen, detta prövas (vid beviljad strandskyddsdispens) i separat ärende.

Vid prövning av ansökan om dispens från strandskyddsbestämmelserna får endast de sex särskilda skäl som anges i 7 kap. 18 § i miljöbalken beaktas. I detta fall åberopar sökanden att det aktuella området redan är ianspråktaget på ett sätt som gör att det saknas betydelse för strandskyddets syften, samt att anläggningen för sin funktion måste ligga vid vattnet och behovet inte kan tillgodoses utanför området.

Bedömning

Miljöbalken (MB) 7 kap 15 § 1 p anger bland annat att inom ett strandskyddsområde får inte nya byggnader uppföras.

Enligt MB 7 kap 18 b § anges att kommunen i det enskilda fallet får ge dispens från förbudet i 15 §, om det finns särskilda skäl och dispensen avser något annat än det som anges i 18 a § 1 och 2 Lag (2009:532).

Enligt MB 7 kap 18 c § 1 p får man som särskilt skäl vid prövningen av en fråga om upphävande av eller dispens från strandskyddet beakta om det område som upphävandet eller dispensen avser redan har tagits i anspråk på ett sätt som gör att det saknar betydelse för strandskyddets syften.

Samhällsbyggnadskontoret bedömer att dispensskäl enligt punkt 1 föreligger. Åtgärden placeras på en naturlig platå där det sedan tidigare finns motsvarande byggnad med mindre storlek. Tillbyggnaden sker inom ianspråktaget område, ingen utökning av hemfridszonen sker. Allmänhetens tillgång till strandområdet samt påverkan av växt- och djurliv bedöms inte förändras.

Justerares s gr	Justerares s gr	Justerares s gr	Urstagsseeskyrkande
			

2017-09-25

Forts SBN § 126

De ansökta åtgärderna bedöms inte strida mot riksintresset för naturvård då åtgärderna genomförs inom befintlig hemfridszon på en plats som redan används till det aktuella ändamålet. Den för åtgärderna aktuella platsen bedöms inte besitta några unika värden för riksintresset.

Beredning

Arbetsutskottet har behandlat ärendet på sitt sammanträde 19 september 2017, § 110.

Samhällsbyggnadsnämndens beslut

Samhällsbyggnadsnämnden beviljar ansökan om strandskyddsdispens för tillbyggnad av komplementbyggnad på fastigheten Björkekärr 2:12.

Tomtplatsavgränsning (hemfridszon) är markerad på separat karta, se bilaga *Bygglovskarta*, daterad april 25, 2017.

Upplysningar

Beslut om strandskyddsdispens upphör att gälla om åtgärden inte har påbörjats inom två år och avslutats inom fem år från den dag då beslutet vann laga kraft.

Beslut om strandskyddsdispens medför inte rätt att påbörja byggnadsarbetet innan startbesked utfärdats, om bygglov eller anmälan krävs för åtgärden.

Länsstyrelsen kan komma att överpröva beslutet om strandskyddsdispens inom tre veckor från delgivning.

Avgift för strandskyddsdispens tas ut med 10 304 kronor.

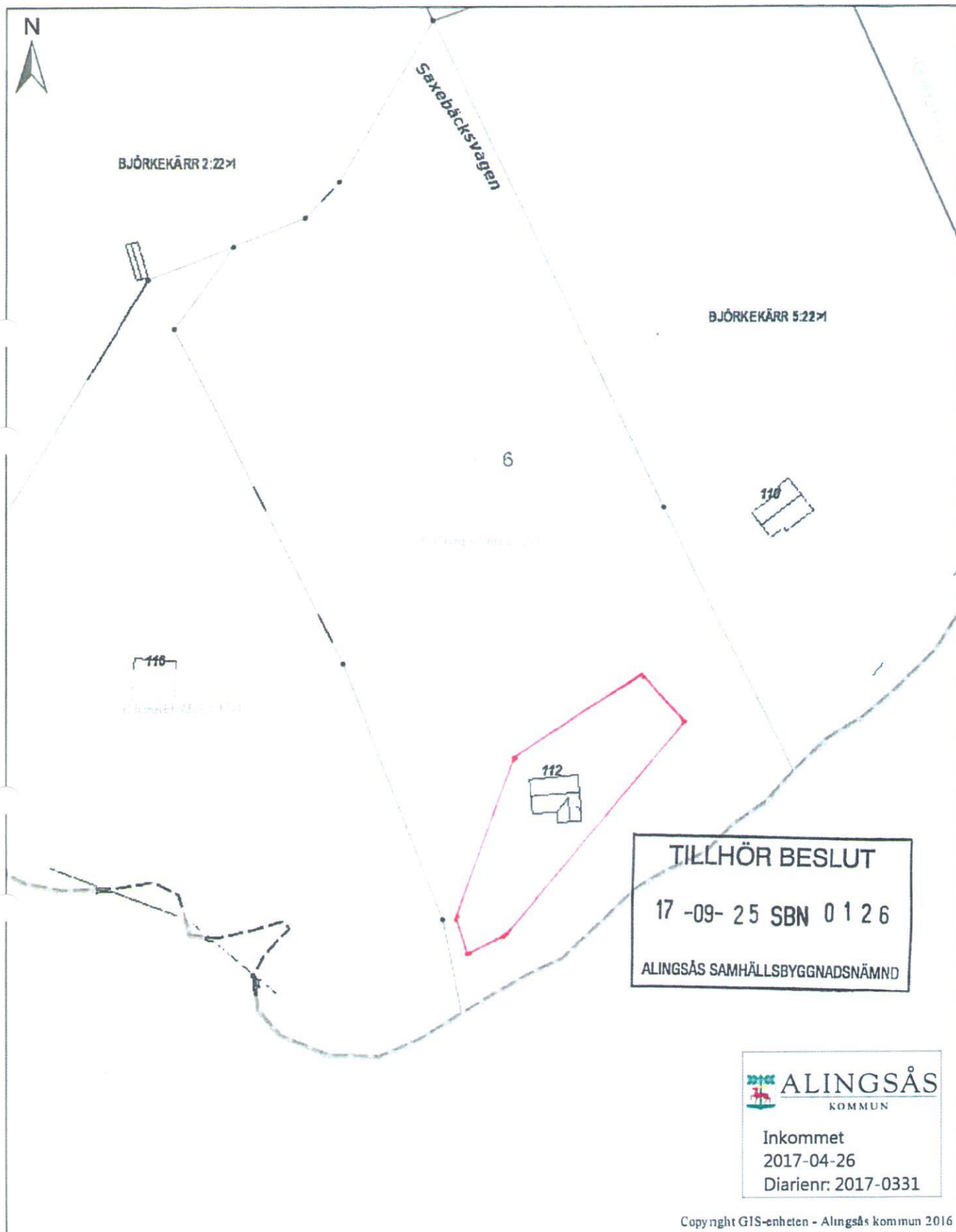
Faktura sänds separat.

Exp: Sökande, Länsstyrelsen-natur Mkv, Akten.

Handlingar som tillhör beslutet:

Ansökan om strandskyddsdispens	2017-04-26
Situationsplan samt tomtplatsavgränsning, <i>Bygglovskarta</i>	2017-04-26

Justerandes sign	Justerandes sign	Justerandes sign	Utdragsbestyrkande
			

0 5 10 15 20 25 30 35 40 45 50 55 60 65 70 75 80 85 90 95 100 [m]

1:1 000

ALINGSÅS

KOMMUN

Alingsås kommun, Samhällsbyggnadskontoret
441 81 Alingsås
samhallsbyggnad@alingsas.se

Inkommet
2017-04-26
Diariernr: 2017-0331

Ansökan om strandskyddsdispens

✓ 1. Ansökan

Ansökningsdatum

Datum

2017-04-26

Fastighet

Fastighetsbeteckning

Björkekärr 2:12

Postnummer

43642

Utdelningsadress

Askims Kyrkväg 59b

Postort

Askim

Dispensen avser

Byggnad

Byggnad, ange typ

Utbyggnad Bastu

Har bygglov sökts?

Nej

Är sökanden en privatperson eller ett företag?

Privatperson

Sökande

Förnamn

Karl

Personnummer

197206155116

Utdelningsadress

Askims Kyrkväg 59b

Postort

Askim

Efternamn

Helmer

Telefon (även riktnr)

0706-861149

Postnummer

43642

E-postadress

helmer.karl@gmail.com

Särskilda skäl för dispens

Området har redan tagits i anspråk på ett sätt som gör att det saknar betydelse för strandskyddets syften. Anläggningen måste för sin funktion ligga vid vattnet och behovet kan inte tillgodoses utanför området.

Motivering hur grunden för dispens uppfylls

Området där bastun står är idag (och sedan 40-talet) del av fastighetens hemfridszon. Området kring bastun har sedan 40-talet använts av fastighetens ägare för båtplats, brygga, bastu och uteplats. Att utöka bastuns storlek för att förbättra funktionen och byta ut vissa delar (nuvarande isolering med skivor som innehåller asbest) inskränker inte på möjligheten att röra sig utmed strandlinjen. Utbyggnation utökar inte heller hemfridszonen eftersom det är tillbyggnad av en byggnad som funnits sedan 40-talet, och användningsområdet för byggnaden (bastu) är också detsamma som tidigare.

Utbyggnaden kommer att vara 10m² utöver de befintliga 5m² som byggnaden är idag. Material kommer att vara trä för att byggnaden skall smälta in i befintlig miljö.

Bilaga

Till ansökan ska en karta bifogas för bestämning av dispensens omfattning. Önskad tomtplatsavgränsning och fri passage vid strandlinjer där allmänheten har tillträde (minimum 25 meter) ska markeras.

Annan karta/situationsplan (1:400)

Godkänner du/ni kommunikation via e-post?

Ja

Godkänner du/ni kommunikation via sms?

Ja

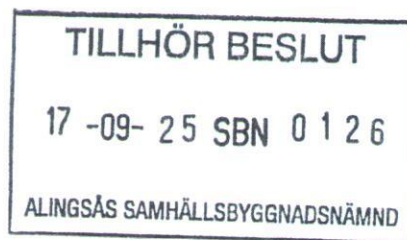
Avgift betalas enligt av kommunen fastställd taxa.

Ovanstående personuppgifter kommer att behandlas enligt personuppgiftslagen (PuL).

Underskrift

Sökandens (betalningsansvarig) underskrift

Namnförtydligande

Kopia av
Karta

över två områden

$\frac{1}{32}$ ml. Björkekårr Södergården 2⁶
och
låg Björkekårr Södergården 2⁶
Allingsås socken, Alvsborgs län:

för sammanslagning
uppgjord vid avstyckning år 1944 av

W. Hertting

Avstyckningsbeskrivning
med sammanläggning i distriktsbestånd.

Nr	Lagning m. m.	Innehåll		Avstyckning	
		are	kv	are	kv
1	Område 6 Björkekårr Söderg 2 ⁶ 1 Stogsm bergå	10,80		10,80	
2	Område 6 Björkekårr Söderg 2 ⁶ 2 Stogsm bergå	2,34		2,34	
	Sammanläggningen	13,14			

Nr 10.

Av 1945 den 21 februari fastställdes ägo-
delningsdomaren i Vättle, Ale och Kul-
linge domsaga den avstyckningsförrätt-
ning denna karta avser med förordnande
tillika om sammanläggning av det från
Björkekårr Södergården 2⁶ avstyckade om-
rådet om 0,4580 ha med det från Björ-
kårr Södergården 2⁶ avstyckade området
om 0,0234 ha till en fastighet; betyg-
gar

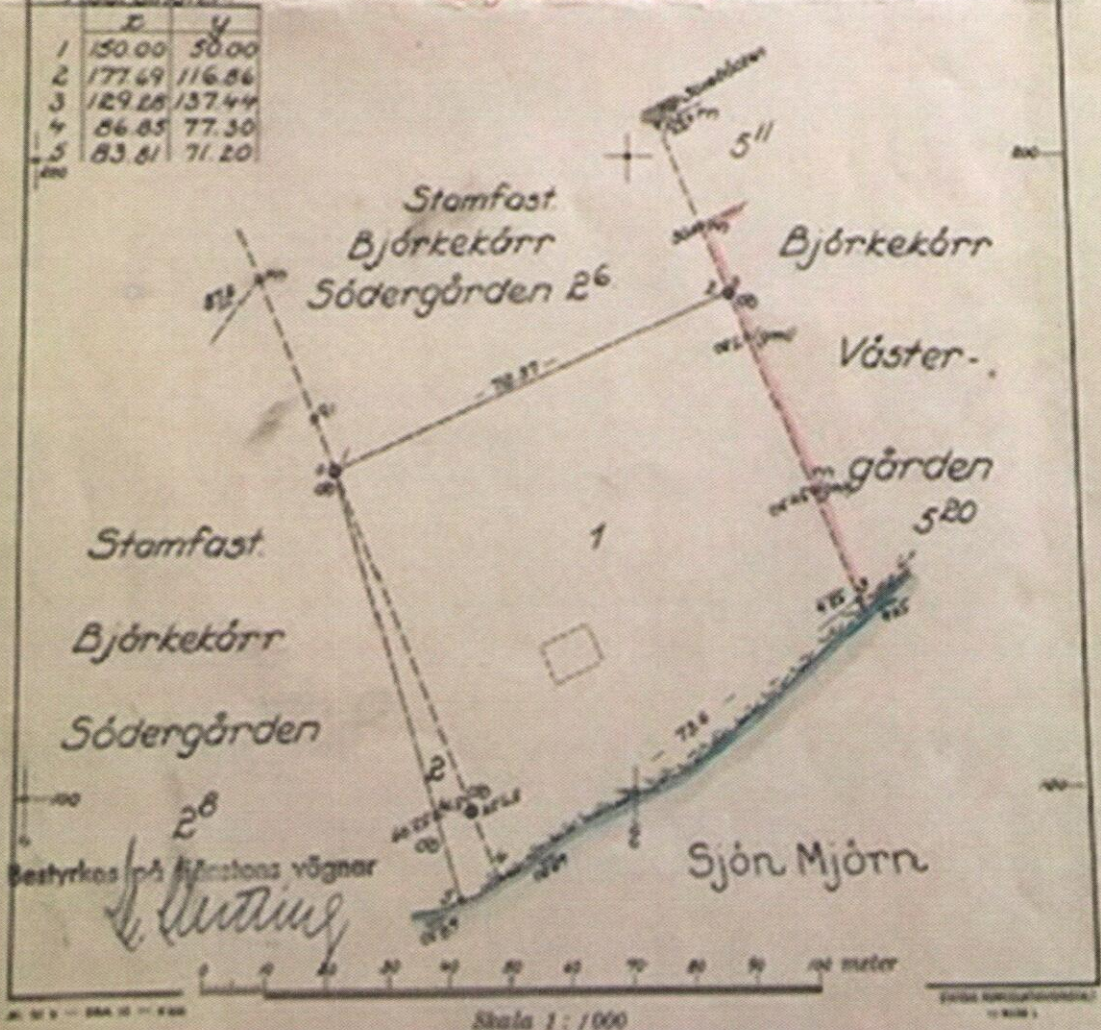
leb. se exp.

24 läbete te vägnar:
F.O. Bolding

Koordinaten

	X	Y
1	150,00	50,00
2	177,69	116,86
3	129,28	137,44
4	86,85	77,30
5	83,81	71,20

Den sammanl.
fastigheten - R.Nr 212

Dev 609.

Från: HELMER Karl <Karl.Helmer@sca.com>

Datum: 26 april 2017 13:38:22 CEST

Till: "martin.frank-cederbom@alingsas.se" <martin.frank-cederbom@alingsas.se>

Kopia: "gabriele.helmer@hotmail.com" <gabriele.helmer@hotmail.com>

Ämne: Björkekärr 2:12

Hej Martin

Tack för ett bra samtal tidigare idag.

Översänder information enligt överenskommelse, det framgår här att det är ingen förändring av vår privata zon (som varit densamma för fastigheten sedan 40-talet) utan endast en möjlighet för oss att förbättra och byggnad och möjlighet till användning.

När jag talat med personer i Alingsås om tillstånd som givits utmed Mjörn samt ser på byggnader som uppförts, känns vår renovering som en mycket liten förändring och jag hoppas därför att det inte skall vara några problem.

Bifogar följande

1. Ansökan strandskyddsdispens för utbyggnad
2. Bygglovkarta
3. Karta med områdesbestämmelser
4. Typbild på hur den utbyggda bastun skall se ut
5. Bild på befintlig bastu och tomt

1. Jag har även tagit upp i ansökan att det finns asbestskivor i den gamla bastun för isolering (vilket jag missade i informationen jag lämnade igår, då informationen blev snabb och spontan eftersom ni hade möte igår)
2. Bygglovkartan visar hur tomten ser ut och var våra byggnader ligger idag, jag har markerat ungefärligt det jag ser som hemfidszon, detta område är ca 1200 m2 ungefär som en normal villatomt.
3. På kartan med områdesbestämmelser har jag markerat var den stig går som använts sedan början på 1900-talet utmed sjön, pga. de branta stup som går framför vårt hus och våra grannars hus är det inte möjligt att följa strandkanten här.
4. Typbilden visar ungefär hur vi tänkt oss att byggnaden kommer se ut efter utbyggnad
5. Bild på befintlig bastu och strandlinje, som även visar svårigheten med att gå utmed strandlinjen

Ser fram emot att höra från dig ang. materialet och om ett ev. möte vid bastun

Best Regards

Karl Helmer
Sales Director Consumer Goods

SCA HYGIENE PRODUCTS AB
Visitors Mölndals bro 2, Mölndal

Mailkonversation med Martin Frank Cederbom

Hej,

Då det är ett tag sedan jag hanterade ärendet så är det svårt för mig att minnas alla detaljer, men utifrån det jag minns så stämmer den beskrivning som du gör i e-postmeddelandet nedan. Jag vill dock förtydliga att den strandskyddsdispens som beslutats av samhällsbyggnadsnämnden 2017 inte hanterade alla de aktuella frågor som nu tas upp av miljöskyddskontoret.

Den hemfridszon som beslutades i samband med strandskyddsdispensen finns redovisad i samband med det beslut som togs av samhällsbyggnadsnämnden, som sedan har gått vidare till Länsstyrelsen, utan överprövning från dem.

MVH Martin Frank Cederbom

Från: Helmer, Karl <Karl.Helmer@storaenso.com>

Skickat: den 10 januari 2019 16:34

Till: martin.f.c@outlook.com

Ämne: Björkekärr 2:12

Hej Martin

Enligt vårt telefonsamtal vill jag här sammanfatta vårt ärende kring Björkekärr 2:12 (Saxebäcksvägen 112) Din bedömning av ärendet är viktig för oss i samtalet med miljöskyddskontoret, för att bilden av ärendet skall bli så klar som möjligt för alla parter.

Martin Frank Cederbom har under våren 2017 varit på plats för att inspektera platsen för bastun som ett förberedande arbete för ansökan om strandskyddsdispens. Det kunde då konstateras att det finns en bastu på platsen, trappor, stenlagd uteplats, båtplats och brygga. (så som det anges i beslutsunderlaget till strandskyddsdispens)

En skiss (anges klart att det rör sig om en skiss i ansökningshandlingarna) på fastighetens hemfridszon levererades av fastighetsägaren i samband med ansökan om strandskyddsdispens. Detta är en skiss över hemfridszonen. I dispensunderlaget anges en naturlig platå, vilken utgör avgränsningen för hemfridszonen. Då platån är relativt liten har samhällsbyggnadsnämnden ansett att platån i sin helhet anses som hemfridszon.

Då strandskyddsdispens beviljats besökte Karl Helmer, Martin Frank Cederbom på samhällsbyggnadskontoret i Alingsås för att höra om startbesked eller bygglov. Det bedömdes att

något sådant inte krävdes för bastun eftersom den är en mindre komplementbyggnad. Det diskuterades även att områdesbestämmelserna medger skärmtak upp till 12m2 utan bygglov.

Hoppas detta stämmer överens med din bild och bedömning av ärendet, om inte så kommentera eller ändra till vad du anser skulle vara korrekt.

Har du möjlighet att svara innan kl 12.00 imorgon fredag skulle det vara mycket bra eftersom vi skall träffa miljöskyddskontoret kl 13.00 imorgon

Tack för att du tar dig tiden för vårt ärende på din pappaledighet

Best regards/ Med vänlig hälsning

Karl Helmer

Stora Enso

[Tel: +46 705 62 52 88](tel:+46705625288)

Mail: karl.helmer@storaenso.com

Datum: 2019-03-11
Diarie nr: 2018-2778
Beteckning: Björkekärr 2:12
Handläggare: Fredrik Holmqvist
Direktnr: 0322-61 63 34
Epost: fredrik.holmqvist@alingsas.se

Helmer, Karl
Askims Kyrkväg 59 B
43642 Askim

Bilder innan byggnation

Bilder efter byggnation

Delegerade beslut 2019

4

2019.004 MN

Datum: 2019-03-05
Handläggare: Peter Porss
Direktr:
Diariernr: 2019.004 MN

Miljöskyddsnämnden

Delegerade beslut 2019

Ärendebeskrivning

Delegationsbeslut 51/9-110/19 har fattats sedan förra sammanträdet.

Beredning

En förteckning över besluten som fattats sedan förra sammanträdet har upprättats och finns tillgänglig tillsammans med kallelsen. Pärmar med delegationsbesluten finns tillgängliga på miljöskyddskontoret och på nämndens sammanträden

Ekonomisk bedömning

Administrativ tid.

Förslag till beslut

Miljöskyddsnämnden tar del av delegationsbesluten.

Beslutet ska skickas till

Klicka här för att fylla i vilka beslutet ska skickas till.

Maria Jacobsson
Förvaltningschef

Peter Porss
Nämndsekreterare

Datum: 2019-03-05
 Handläggare: Peter Porss
 Direktör: 0322-61 62 20
 Beteckning: 2019.004 MN

Miljöskyddsnämnden

Delegerade beslut 2019

Följande delegationsbeslut redovisas till miljöskyddsnämnden vid sammanträde den 19 mars 2019, 51/19-110/19.

HL=Handläggare, FC= Förvaltningschef, AC=Avdelningschef, Ordf=Ordförande

Nr	Fastighet	Ärende	Sign	HL/ FC/ AC/ Ordf	Vite/ MSA
51/19	Vimpeln 1	Beslut om att avsluta ärende utan ytterligare åtgärd	LKW	HL	
52/19	Skruven 3	Beslut om årlig avgift	KO	HL	
53/19	Upplo 1:1	Beslut om årlig avgift	KO	HL	
54/19	Hjorten 9	Registrering och riskklassning av livsmedelsanläggning	TB	HL	
55/19	Dryckeshornet 1	Registrering och riskklassning av livsmedelsanläggning	NA	HL	
56/19	Västmantorp 4:10	Anmälan om bergvärme	LB	HL	
57/19	Bomullen 1	Registrering och riskklassning av livsmedelsanläggning	TB	HL	
58/19	Bulten 1	Beslut om årlig avgift	KO	HL	
59/19	Sylen 1	Föreläggande försiktighetsåtgärder vid fordonstvätt	UP	HL	
60/19	Bälinge 6:16	Förbud att släppa ut orenat avloppsvatten från WC och BDT. Förenat med vite om 50 000kr. <i>Gäller Rolfskullevägen 6</i>	AP	AC	Vite
61/19	Bälinge 6:16	Förbud att släppa ut orenat avloppsvatten från WC och BDT. Förenat med vite om 50 000kr.	AP	AC	Vite

Nr	Fastighet	Ärende	Sign	HL/ FC/ AC/ Ordf	Vite/ MSA
		<i>Gäller Rolfskullevägen 5</i>			
62/19	Spaden 7	Beslut om årlig avgift för tillsyn enligt miljöbalken	UP	HL	
63/19	Sörhaga 2:1	Anmälan om bassängbad	STA	HL	
64/19	Yxan 26	Registrering och riskklassning av livsmedelsanläggning	TB	HL	
65/19	Kranen 3	Beslut om årlig avgift för tillsyn enligt miljöbalken	UP	HL	
66/19	Cederberg 2	Yttrande rörande uteservering - Cyrano	STA	HL	
67/19	Järta 1	Yttrande rörande uteservering – Two Lads Pub	STA	HL	
68/19	Hulskog 1:27	Tillstånd att inrätta enskild avloppsanläggning, FANN horisontell markbädd	AP	HL	
69/19	Brogärde 2:1 (Planerad avstyckning)	Tillstånd att inrätta enskild avloppsanläggning. FANN biobädd	AP	HL	
70/19	Kamptå 1:23	Tillstånd enskilt avlopp, markbädd	LR	HL	
71/19	Jordala 1:28	Förbud mot utsläpp av orenat avloppsvatten. 3 års åtgärdstid.		HL	
72/19	Jordala 1:35	Förbud mot utsläpp av orenat avloppsvatten. 3 års åtgärdstid.		HL	
73/19	Östad 15:1	Anmälan om bergvärme	LB	HL	
74/19	Storsten 1:12	Tillstånd enskilt avlopp, mrv Graf + efterpolering	JL	HL	
75/19	Tuvebo 1:10	Remiss från SBK gällande ny mobilbasstation samt teknikbod	JE	HL	
76/19	Järn 1:7	Remiss från SBK gällande nybyggnad enbostadshus och garage på mark med riksintresse för naturvård och friluftsliv	JE	HL	

Nr	Fastighet	Ärende	Sign	HL/ FC/ AC/ Ordf	Vite/ MSA
77/19	Erska 18:1	Remiss från SBK gällande bygglov nybyggnad 54 m torn och teknikbod	JE	HL	
78/19	Kristineholm 1:31	Anmälan om bergvärme	PR		
79/19	Storken 9	Beslut om årlig avgift för tillsyn enligt miljöbalken	UP	HL	
80/19	Bulten 6	Beslut om årlig avgift för tillsyn enligt miljöbalken	UP	HL	
81/19	Vänga S:1	Tillstånd eget avlopp, markbädd	PR	HL	
82/19	Ömmern	Yttrande till länsstyrelsen angående vattenverksamhet, nedläggning av fiberkabel	TL	HL	
83/19	Centrum 1:20 m.fl	Yttrande till SBK, bygg och rivlov	SK	HL	
84/19	Dia 880	Yttrande rörande evenemanget Labero in Flame	STA	HL	
85/19	Smörbacken 1:20	Tillstånd enskilt avlopp, markbädd	LR	HL	
86/19	Dia 880	Yttrande rörande evenemanget Firande av FN:s familjedag	STA	HL	
87/19	Brandstationen 2	Beslut om årlig avgift för tillsyn enligt miljöbalken	UP	HL	
88/19	Hemsjö 6:32	Förbud att hyra ut bostäder	AE	AC	Vite
89/19	Upplo 1:1	Beslut om årlig avgift för tillsyn enligt miljöbalken	JS	HL	
90/19	Bolltorp 4:15	Beslut om årlig avgift för tillsyn enligt miljöbalken	AEK	HL	
91/19	Bolltorp 4:16	Beslut om miljöstraffavgift	UP	HL	MSA
92/19	Stadsskogen 1:12	Yttrande om offentlig tillställning – remiss från polisen	FH	HL	
93/19	Traversen 4	Föreläggande med försiktighetsåtgärder vid förvaring av brandfarlig vätska	UP	HL	
94/19	Hjälmed 1:53	Ansökan om utdömning av vite	MC	HL	

Nr	Fastighet	Ärende	Sign	HL/ FC/ AC/ Ordf	Vite/ MSA
95/19	Bolltorp 4:5	Beslut om årlig avgift för tillsyn enligt miljöbalken	AEK	HL	
96/19	Slävik 1:29	Tillstånd eget avlopp, markbädd	TL	HL	
97/19	Karlavagnen 8	Registrering och riskklassning av livsmedelsanläggning	TB	HL	
98/19	Vänga s:1	Yttrande till länsstyrelsen angående vattenverksamhet	TL	HL	
99/19	Pärilan 10	Registrering och riskklassning av livsmedelsanläggning	TB	HL	
100/19	DIA 820	Remiss gällande detaljplan för kalkningsinsatser i Lygnöån 2019-2021	JE	HL	
101/19	Sörhaga 2:4	Registrering och riskklassning av livsmedelsanläggning	TB	HL	
102/19	Gräfsnäs 8:1	Tillstånd för förvaring av brandfarlig vätska enligt skyddsföreskrifterna för Gräfsnäs vattenskyddsområde	UP	HL	
103/19	Björkekärr 4:5	Tillstånd eget avlopp, markbädd	TL	HL	
104/19	Smörbacken 1:18	Beslut om årlig avgift för tillsyn enligt miljöbalken	KO	HL	
105/19	Björkekärr 4:11	Tillstånd enskilt avlopp, Uponor mrv + Uv-brunn	JL	HL	
106/19	Bälinge-Torp 2:7	Beslut om årlig avgift för tillsyn enligt miljöbalken	AEK	HL	
107/19	Ålanda 3:1	Beslut om årlig avgift för tillsyn enligt miljöbalken	AEK	HL	
108/19	Holmängen 1:34	Tillstånd enskilt avlopp, BDT	LR	HL	
109/19	Holmängen 1:34	Tillstånd sluten tank, WC	LR	HL	
110/19	Gjutaren 24	Beslut om årlig avgift för tillsyn enligt miljöbalken	KO	HL	